



# **СТРАТЕГІЯ 2020**

**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ  
В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ**

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО  
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

**«Інформаційні технології в державному  
управлінні»  
Ініціативи Президента України**

---

**Інформаційно–бібліографічний бюлетень**

**Головний редактор**

С. В. Полтавець, в.о.директора Фонду Президентів України,  
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

**Відповідальні за випуск**

В.М. Удовик, ст. наук. співроб. інформаційно–аналітичного відділу  
Фонду Президентів України, канд. іст. наук

**Інформаційні та бібліографічні матеріали підготували**

В.М. Удовик, Л.Г. Дем'яненко,  
М.Б. Кушнарьова, Є.В. Глушук

Заснований у 2014 році  
Виходить один раз на місяць

**Адреса редакції:**

НБУВ, пр–т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна  
Тел. (044) 525–54–70  
E–mail: [fpu@nbuv.org.ua](mailto:fpu@nbuv.org.ua)

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України  
імені В. І. Вернадського, 2020

Передрук за погодженням

# **«Інформаційні технології в державному управлінні»**

**(Ініціативи Президента України)**

**Випуск 02 (76)**

*(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 29 лютого 2020 р.)*

## **Зміст**

<b>Анонс.....</b>	<b>4</b>
<b>Офіційна інформація.....</b>	<b>6</b>
<b>Регіональні ініціативи.....</b>	<b>29</b>
<b>Експертний погляд.....</b>	<b>41</b>
<b>Блоги та соціальні мережі .....</b>	<b>50</b>
<b>Зарубіжний досвід.....</b>	<b>58</b>
<b>Новітня бібліографія зарубіжних та вітчизняних досліджень з проблематики електронного урядування.....</b>	<b>65</b>

## **Анонс**

*Березень 2020 р. (м. Дніпро)*

### **DEF-2020.**

На Дніпропетровщині стартувала підготовка до DEF-2020. Він пройде навесні 2020 року. Акцент – на космічних та ІТ-технологіях. Третій Міжнародний економічний форум стане платформою для обговорення нових можливостей у цих галузях та залучення інвестицій у їхній розвиток. Про це стало відомо під час зустрічі голови Дніпропетровської ОДА Олександра Бондаренка із представником керівництва компанії «Ноосфера» Джоном Ізеллою.

«Дніпропетровщина давно і по праву має статус космічної столиці України. Цей тренд треба відроджувати і розвивати. Нещодавно відбулися зміни у вітчизняному законодавстві. З 1 січня 2020-го космічні проєкти зможуть реалізовувати й приватні компанії. Це сприятиме активному залученню інвестицій у передову галузь», – підкреслив **голова Дніпропетровської ОДА Олександр Бондаренко.**

DEF-2020 організовують Дніпропетровська ОДА, компанія «Ноосфера», підприємства космічної галузі та ІТ-спільнота регіону.

«Головна мета економічного форуму – конструктивний діалог між владою та інвесторами. Залучатимемо і вітчизняні, і зарубіжні ІТ-компанії, що працюють у космічній галузі. Разом обговоримо пошук нових можливостей та поміркуємо над перспективними проєктами».

«Україна завжди мала великий потенціал у космічній галузі. Тепер у неї є всі шанси повною мірою реалізувати його. Все – завдяки новому законодавству, що відкриває для космічного бізнесу надзвичайні перспективи», – зазначив **представник керівництва компанії «Ноосфера» Джон Ізелла.**

До Міжнародного економічного форуму у Дніпрі зазвичай долучаються сотні бізнесменів, банкірів, економістів, інвесторів та експертів із декількох десятків країн світу. Це чудова платформа для реалізації бізнес-проєктів та залучення інвестицій в економіку регіону (*Навесні 2020-го у Дніпрі пройде міжнародний економічний форум // <https://adm.dp.gov.ua/ua/news/navesni-2020-go-u-dnipri-projde-mizhnarodnij-ekonomichnij-forum>*).

*23 квітня 2020 р. (м. Одеса)*

**XXI Всеукраїнська щорічна студентська науково-практична конференція за міжнародною участю «Сучасний менеджмент: моделі, стратегії, технології».**

*Конференція проводиться за адресою: вул. Генуезька, 22, ауд. 401, м. Одеса, 65009, Україна.*

Реєстрація учасників конференції починається 09:00, початок конференції о 10:00

**Секції конференції:**

1. Менеджмент інноваційно-інвестиційної діяльності організацій
  2. Стратегічний менеджмент і маркетинг
  3. Світові тенденції розвитку менеджменту
  4. Управління проектами: еволюція технологій
  5. New Insights into Management (робоча мова секції – англійська)
  6. Цифрові технології в менеджменті
  7. Публічне управління та адміністрування
- (<http://www.oridu.odessa.ua/news/2020/1/27/more.pdf>).

## **Офіційна інформація**

**Портал «Дія. Бізнес» працюватиме у двох напрямках: інформаційна платформа та служба онлайн-консультацій.**

### ***Що вже доступно***

- Каталог бізнес-ідей зі зручними шаблонами
- Перелік необхідних юридичних документів для відкриття бізнесу
- Онлайн-сервіси та програми підтримки для підприємців на одній сторінці
- Довідник підприємця – на основі матеріалів профільних державних органів та провідних компаній України
- Кейси конкретних проблем, питань та запитів

### **Що це?**

### **Як воно працює?**

01 ..

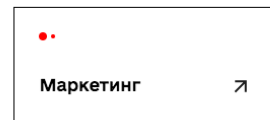
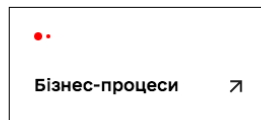
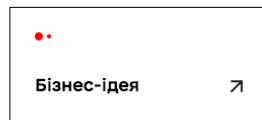
Обирай напрямок, з якого ти хотів би отримати консультацію від експерта. Не соромся, проблеми та питання є у всіх підприємців.

02 ..

Обери зручний для себе формат консультації, зареєструйся та зарезервуй час у календарі.

03 ..

Заздалегідь відправ питання або тези, а також матеріали про свою компанію чи ідею. Наш консультант підготується та допоможе тобі.



•• Потрібно інше ••

Платформа наразі працює у тестовому режимі. Навесні запустять новий блок – консалтинг-зона для підприємців, де можна отримати онлайн-консультацію із фахівцями за допомогою відеозв'язку.

### ***Експерти працюватимуть у таких напрямках:***

- фінансове управління;
- систематизація бізнес-процесів;
- взаємодія з державою;
- HR;
- психологія бізнесу;
- маркетинг;
- продажі.



Невже це державний портал, що справді допоможе мені у бізнесі?

**ТАК!**

Цей сайт для майбутніх та досвідчених підприємців - 1 stop shop з відповідями на усі питання.

Маніфест підприємця

### Офлайн-зустрічі

Мінцифра також планує відкрити хаби для підприємців у різних містах України, де вони зможуть представити свій продукт іншим підприємцям, пройти освітні програми та отримати додаткові послуги.

Відкриття першої консалтинг-зони для підприємців заплановано на квітень-травень 2020 року в Харкові.

Також цього тижня Мінцифра розпочала тестування порталу «Дія», у веб-версії якого згодом будуть доступні всі державні послуги.

Наразі тестувальникам порталу доступні лише послуги, пов'язані з ФОП, а саме:

- відкриття ФОП
- закриття ФОП
- зміна реєстраційних даних ФОП – адреси, імені тощо.

Варто зауважити, що всі послуги дійсно надаються. Тобто, якщо тестувальник подасть заявку на реєстрацію ФОП, він реально стане підприємцем.

#### ***Що ще можна зробити на порталі «Дія»***

Можна подати заяву на закриття ФОП. Щоправда, сам процес закриття триває досить довго, але подання заяви займе у вас не більше двох хвилин, як стверджують творці порталу.

Крім того, ви можете внести такі зміни до свого профайлу:

Громадянство

Види економічної діяльності (КВЕДи)

Контактна інформація

Для того, щоб змінити ПІБ або адресу проживання, вам все ж поки доведеться відвідати офіс податкової (**Владислава Шевченко Мінцифра запустила онлайн-платформу «Дія. Бізнес» для підприємців: що доступно // <https://nachasi.com/2020/02/28/diia-business>. – 2020. – 28.02).**

## **Завершився офіційний візит Голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова до Естонії, що тривав протягом 25-26 лютого.**

За цей час очільник законодавчого органу влади провів зустрічі з Президентом Естонської Республіки пані Керсті Кальюлайд, Президентом Рійгікогу (парламенту) Хенном Пиллуаасом, міністром оборони Юрі Луйком та міністром закордонних справ Урмасом Рейнсалу.

У рамках візиту він також відвідав Естонський центр систем електронного адміністрування «E-Estonia».

Під час зустрічі з Президентом Естонії Керсті Кальюлайд **Дмитро Разумков** висловив вдячність за підтримку в боротьбі за територіальну цілісність та суверенітет нашої країни.

«Естонія є близьким другом і надійним партнером України. Для нас дуже цінними є і підтримка на міжнародних майданчиках, і допомога в реабілітації наших військових». Голова Верховної Ради зазначив, що пріоритетом для України залишається рух до Європейського Союзу та НАТО. «Позиції парламенту та Президента у цьому питанні повністю збігаються. Ми маємо продовжувати працювати над впровадженням тих європейських норм права, які дозволять нам реалізувати принципові кроки на шляху України до Європи».

Серед важливих реформ Голова Верховної Ради назвав боротьбу з корупцією та лібералізацію економіки. «Ми вже переавантажили частину антикорупційних органів, змогли запустити в роботу Вищий антикорупційний суд, повернули відповідальність за незаконне збагачення, зробили більш жорсткими правила е-декларування і багато інших речей. Це досить серйозні кроки для забезпечення верховенства права на рівні європейських держав», – зауважив глава парламенту. Він також відзначив широкий практичний досвід Естонії у сфері ІТ-економіки та кібербезпеки. «Одним із основних пунктів передвиборної кампанії чинного Президента та партії більшості було створення «Держави у смартфоні». Тому позитивний досвід Естонії з електронного урядування, діджиталізації, розвитку ІТ-економіки є дуже цінним для нас», – наголосив **Д. Разумков**.

### **Держава у смартфоні**

У рамках офіційного візиту до Естонської Республіки Голова Верховної Ради України відвідав Естонський центр систем електронного адміністрування «e-Estonia», де ознайомився із системою електронного урядування Естонії.

«Сьогодні Україна стрімко розвивається у сфері ІТ та діджиталу, в тому числі в державному секторі. Перед нами стоїть амбітне завдання – створити «Державу у смартфоні», де переважна більшість державних послуг надаватиметься онлайн. Тому нам важливо вивчати передовий досвід у цій сфері та імплементувати найкращі світові практики в Україні».

**Дмитро Разумков** зазначив, що значна різниця між кількістю населення Естонії та України не означає, що українським розробникам буде набагато складніше створити подібну систему. «Вже сьогодні ми робимо перші



успішні кроки в Україні: запущено додаток «Дія», сервіс «єМалютко». Звісно, за дев'ять місяців ми не зможемо створити е-Україну, але впевнений, що з часом нам це вдасться».

Голова парламенту також наголосив, що Україна поступово перетворюється на електронну державу, і подібний процес є актуальним для всього світу. «Рівень розвитку технологій 2005 року і 2020-го – це абсолютно різні платформи, з яких ми починаємо рух до е-держави. Окрім того, ми вже маємо, з кого брати приклад і в кого навчатися, що також є плюсом для України».

Добрим відносинам сприятиме співпраця на рівні парламентських груп дружби

Голова Верховної Ради України Дмитро Разумков у рамках офіційного візиту зустрівся з Президентом Рійгікогу Хенном Пиллуаасом. Дмитро Разумков підкреслив, що між Україною і Естонією склалися дуже добрі відносини, які необхідно й надалі підтримувати та розвивати. За його словами, цьому сприятиме співпраця на рівні парламентських груп дружби, яка вже демонструє свою ефективність.

**Глава парламенту привітав Естонську Республіку** зі 102-ю річницею здобуття незалежності. «Незалежність неможливо переоцінити. На жаль, у сучасному світі ми стикаємося з ситуаціями, коли її потрібно не лише цінувати, а й оберігати. І ми дуже вдячні за багаторічну непохитну підтримку з боку Естонії в боротьбі України за територіальну цілісність та суверенітет».

**Дмитро Разумков** зазначив, що принципова позиція Естонської Республіки на міжнародних майданчиках – в Раді Європи, Організації Об'єднаних Націй – є дуже цінною для України. «Це ті майданчики, які можна використовувати для розвитку демократії та досягнення миру. І для нас важливо, що позиції Естонії та України з цих питань збігаються», – зауважив він.

Окрім того, Голова Верховної Ради зазначив, що Україна високо цінує економічну підтримку з боку Естонії, та подякував керівництву держави за допомогу в лікуванні та медичній реабілітації українських військовослужбовців, постраждалих під час АТО/ООС на Донбасі. «Кожне врятоване життя захисників України є нашим пріоритетом», – зазначив він.

Дмитро Разумков також зауважив, що сьогодні в Україні проводять низку важливих реформ: боротьба з корупцією, детінізація та лібералізація економіки. «Є також питання, в яких Естонія суттєво випереджає Україну і весь світ. Це, наприклад, діджиталізація та кібербезпека, за якими ви займаєте лідерські позиції. В умовах гібридної війни ваш досвід у цих сферах є особливо важливим для нашої держави» (*Для нас є цінним позитивний досвід з електронного урядування // <http://www.golos.com.ua/article/328257>. – 2020. – 27.02*).

**Курс «Смартфон для батьків» наданий компанією Київстар і містить 10 інтерактивних відеоуроків, які допоможуть усім початківцям**

**дідзнатися про всі можливості смартфона та опанувати базові онлайн-сервіси.**

На презентації нового курсу виступила **Валерія Іонан, заступник міністра цифрової трансформації з питань євроінтеграції:**

Завдяки курсу кожен охочий зможе безкоштовно дідзнатися, як встановлювати різні корисні додатки на смартфон, наприклад, додаток Дія, як налаштувати мобільний інтернет, як спілкуватися з рідними в месенджері, як робити відеодзвінки та слухати музику»

Під час презентації відбувся діджитал-дейтинг за участі просунутих блогерів і людей поважного віку, разом вони з'ясували можливості смартфонів і мобільного інтернету (*Станіслав Троянов Перший онлайн-курс із мобільної грамотності з'явився на платформі Дія.Цифрова освіта // <https://nachasi.com/2020/02/27/diya-mobile>. – 2020. – 27.02).*

**В Офісе Генпрокурора підготували законопроект, которий позволит внедрить систему электронного уголовного судопроизводства.**

В Офісе Генпрокурора завершили работу над законодательством, которое позволит внедрить электронный документооборот при досудебных расследованиях, а также полноценно запустить его в уголовном судопроизводстве. Об этом сообщил **Генеральный прокурор Руслан Рябошапка** 25 февраля во время «Форума реформ: на пути в Вильнюс», где ведущие политики и эксперты гражданского общества обсуждают прогресс реформ за первые полгода деятельности правительства и парламента, а также приоритеты реформ в Украине на 2020-2021 годы:

«Сейчас есть пилотный проект между органами антикоррупционной инфраструктуры: НАБУ, САП и Антикорсудом. Вместе с тем, разрабатывается соответствующая система электронного уголовного судопроизводства.

Законопроект мы подготовили. Я буквально перед данным мероприятием передал его Президенту. И после того, как Офис Президента его обрабатывает, я надеюсь, Президент внесет этот законопроект в парламент».

«Далее вопрос практической имплементации. Я думаю, что до конца года мы сможем внедрить e-Case в рамках антикоррупционной инфраструктуры, и до конца следующего года внедрить электронное уголовное судопроизводство в рамках уже всей системы уголовной юстиции», – подчеркнул Руслан Рябошапка.

Отметим, что **e-Case management system** также внедряется в рамках задач, определенных Стратегией развития органов системы Министерства внутренних дел до 2020 года. МВД и Национальной полицией проводятся мероприятия по разработке и внедрению единой электронной системы работы с данными и материалами досудебных расследований в партнерстве с органами прокуратуры и судами.

Електронная система управления производствами существенно ускорила бы процесс осуществления уголовных расследований. Прокурорам будет намного проще мониторить работу следователей над уголовными делами, а судьям не придется «перелопачивать» тонны бумаги, чтобы найти необходимую информацию (*В Украине внедрят электронное уголовное судопроизводство: подготовлен законопроект // <https://sud.ua/ru/news/publication/161953-v-ukraine-vnedryat-elektronnoe-ugolovnoe-sudoproizvodstvo-podgotovlen-zakonoproekt>. – 2020. – 26.02).*

**Важливою ціллю для Міністерства цифрової трансформації є покриття 95 % транспортної інфраструктури, населених пунктів та їхніх соціальних об'єктів, що мають доступ до високошвидкісного інтернету.**

Для її досягнення, Мінцифра продовжує опитувати заклади соціальної інфраструктури щодо наявності доступу до інтернету в мережах об'єктів соціальної інфраструктури та об'єктів, що надають публічні сервіси та послуги. Вже опитані більше 80 тис таких закладів. Фахівці міністерства опрацьовують інформацію, перевіряють її на достовірність і готують до оприлюднення громадськості.

*Окрім опитування, в Мінцифрі надалі продовжують визначати реальну картину покриття та швидкості інтернету на сайті <https://broadband.gov.ua>. На основі отриманих даних, фахівцями створюється карта покриття, яка допоможе Міністерству цифрової трансформації зосередити зусилля та під'єднати кожну домівку до мережі.*

Міністерство посприяло в наданні можливості операторам та провайдерам забезпечувати людей доступом до інтернету шляхом встановлення нового обладнання та модернізації вже існуючих мереж у житлових будинках.

Минулого тижня, мобільні оператори Vodafone, Київстар та lifecell отримали від телеком-регулятора дозвіл на дострокове впровадження технології 4G в діапазоні частот нижче 1 ГГц. Це останній крок до впровадження в Україні 4G в низьких діапазонах. Згідно з ліцензійними умовами оператори зобов'язані забезпечити мобільний зв'язок четвертого покоління протягом 24 місяців в кожному населеному пункті з населенням понад 2000 осіб у разі покриття не менше 90 % населення України; протягом 30 місяців – на міжнародних автомобільних дорогах; протягом 48 місяців – на національних автомобільних дорогах.

Загалом, в Україні рівень покриття інтернетом доходить до близько 70 %. Мета Мінцифри – 90 %-100 % (*Звіт Уряду: що вдалося зробити Мінцифрі з доступом до швидкісного інтернету? // <https://thedigital.gov.ua/news/zvit-uryadu-shcho-vdalosya-zrobiti-mintsifri-z-dostupom-do-shvidkiskogo-internetu>. – 2020. – 25.02).*

Розробники «держави у смартфоні» почали запрошувати перших користувачів до тестування порталу «Дія». У веб-версії платформи

**згодом будуть доступні всі державні послуги. А що можна зробити вже зараз, читайте у матеріалі.**

Концепція всього проекту така: мобільний застосунок можна використовувати для завантаження готових документів, таких як паспорт, водійське посвідчення, а також даних з реєстрів.

А ось отримати державні послуги можна буде у веб-версії – на порталі «Дія».

*Якщо застосунок запустили для всіх ще на початку лютого, то державний портал «Дія» почали тестувати лише днями.*

Варто зауважити, що всі послуги дійсно надаються. Тобто, якщо тестувальник подасть заявку на реєстрацію ФОП, він реально стане підприємцем.

Для входу на портал доступні ті ж опції, що і до застосунку – BankID та електронний цифровий підпис.

### ***Як скористатися послугами онлайн?***

У будь-якому разі необхідний електронний цифровий підпис – без нього отримати послуги, пов'язані з ФОП, неможливо. Ось інструкція від розробників portalу:

#### **Як отримати послугу**

##### **Онлайн**

1. Вам знадобиться електронний підпис (кваліфікований електронний підпис).
2. Зареєструйтеся чи авторизуйтеся (якщо вже зареєстровані) у кабінеті громадянина на [diiia.gov.ua](http://diiia.gov.ua) за допомогою електронного підпису.
3. Заповніть онлайн-форму на отримання послуги.
4. Заповнену заяву на реєстрацію ФОП буде автоматично надіслано до реєстратора за місцем вашої реєстрації або за місцем реєстрації, що вказано в довідці переселенця.
5. Якщо ви обрали спрощену форму оподаткування, заяву на перехід до спрощеної системи буде також автоматично надіслано до податкового органу за місцем вашої реєстрації або за місцем реєстрації, що вказано в довідці переселенця.
6. Якщо ви поки не обрали форму оподаткування, короткий тест нижче допоможе вам визначитися.

Пройти тест

Також на порталі написано як отримати цю послугу оффлайн, у відділенні податкової служби. А для тих, хто не знає які варіанти спрощеної системи існують та як їх обирати, зробили спеціальний тест, який допоможе зрозуміти, яку форму оподаткування обрати.

### ***Що ще можна зробити на порталі «Дія»?***

Можна подати заяву на закриття ФОП. Щоправда, сам процес закриття триває досить довго, але подання заяви займе у вас не більше двох хвилин, як стверджують творці portalу.

Крім того, ви можете внести такі зміни до свого профайлу:

- Громадянство
- Види економічної діяльності (КВЕДи)
- Контактна інформація

Для того, щоб змінити ПІБ або адресу проживання, вам все ж поки доведеться відвідати офіс податкової.

Наразі доступ до порталу відкритий лише для обраних тестувальників.

Коли саме портал стане доступним для всіх, поки що не повідомляють. Також розробники обіцяли, що вже у січні на порталі з'являться такі послуги:

- «Малюнок»
- Верифікація техпаспорта
- Визначення належного користувача транспортного засобу
- Заміна водійського посвідчення

Проте, наразі всі ці послуги не є доступними. За планом, у березні на порталі «Дія» мають також з'явитися:

- Реєстрація ТОВ
- Прописка дитини онлайн
- Паспорт разом із ІПН

Чи є ці плани актуальними, наразі невідомо (*Олександр Мамзуренко Портал «Дія» – стала доступною бета-версія: як виглядає та що там можна зробити // <https://nachasi.com/2020/02/25/diia-beta-portal>. – 2020. – 25.02).*

**Заступниця міністра цифрової трансформації Людмила Рабчинська презентувала бачення Мінцифри щодо розвитку послуг, які надає держава.**

«Наша головна ціль – змінити ставлення українців до держави і якості її сервісів. Ми маємо переконати суспільство в тому, що держава може бути зручною, непомітною і людиною. Тому до кінця 2020 року ми плануємо повністю змінити взаємодію людей з державою», – сказала Людмила Рабчинська під час конференції «Наближаючи послуги», яка зібрала в Українському домі понад 400 лідерів громад, керівників ЦНАП та експертів у сфері надання адміністративних послуг.

Створення та модернізація в Україні належних ЦНАП є одним з двох ключових напрямків Програми «U-LEAD з Європою», яку фінансує Європейський Союз та його країни-члени: Німеччина, Естонія, Данія, Польща та Швеція.

Зокрема, *Мінцифра працює над:*

- Оцифруванням послуг
- Спрощенням процесу отримання адмінпослуг
- Впровадженням принципу «Єдиного вікна»
- Реєстром адмінпослуг
- Розвитком мережі ЦНАП
- Впровадженням програми «Центр Дії»
- Навчанням єдиних підходів та кращих практик
- Створенням системи онлайн-моніторингу у ЦНАП

Такий підхід дозволить 9,5 млн українцям, переважно тим, які мешкають в об'єднаних громадах та малих містах, отримувати послуги від держави у сучасних ЦНАП.

Дякуємо за підтримку покращення якості надання адмінпослуг для населення Шведському агентству міжнародного співробітництва та розвитку Sida, яке координує цю роботу в рамках Програми «U-LEAD з Європою» (**Як Мінцифра бачить розвиток адмінпослуг?** // <https://thedigital.gov.ua/news/yak-mintsifra-bachit-rozvitok-adminposlug>. – 2020. – 18.02).

**Застосунок «Дія», так звана «держава в смартфоні», продовжує розвиватися. Наступним документом, який обіцяють оцифрувати, стане паспорт.** Дивіться, який дизайн електронного паспорта пропонують розробники.

«Дія» – це цифрова платформа, за допомогою якої згодом можна буде отримати будь-яку державну послугу онлайн. Зараз уже доступний застосунок для смартфонів, де будуть працювати електронні версії всіх документів та будуть доступні дані про вас зі всіх державних реєстрів.

Наразі «Дія» є корисною лише для автовласників та водіїв, адже єдиними доступними документами є водійське посвідчення та техпаспорт.

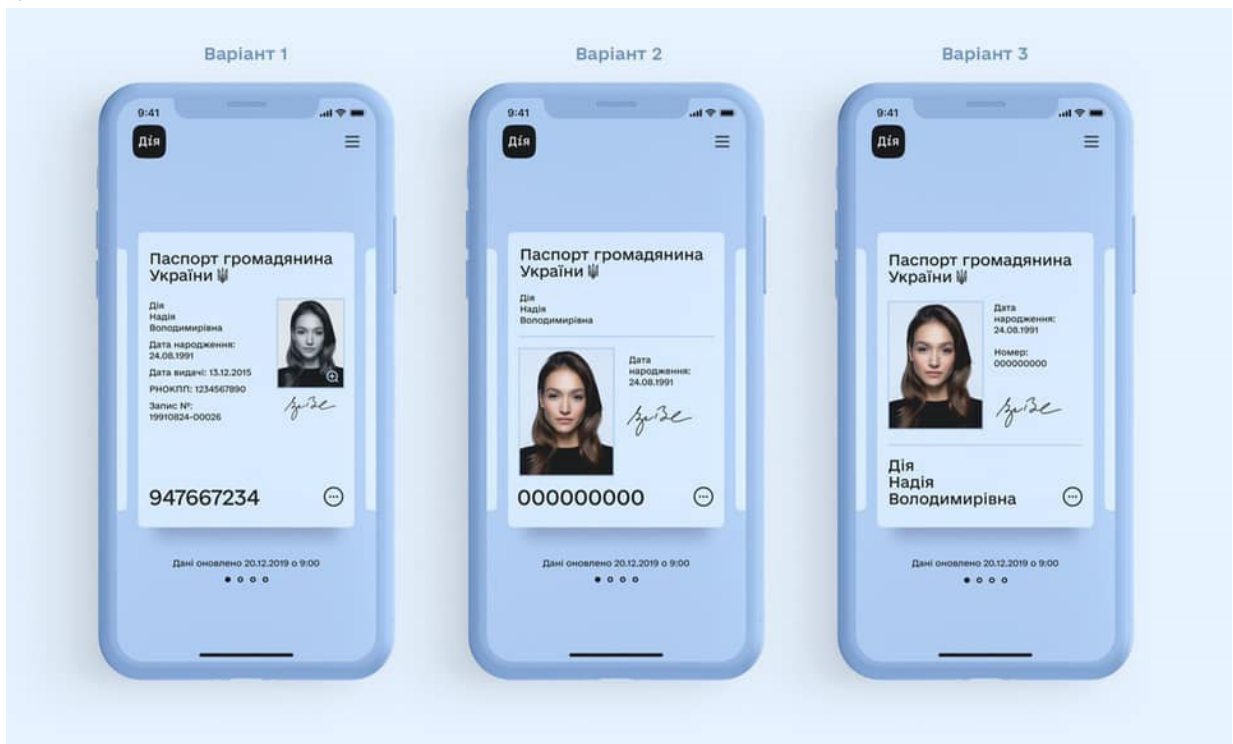
#### ***Де завантажити застосунок «Дія»***

Застосунок доступний як для власників iOS, так і Android. У нього також є окремий сайт.

До речі, застосунок знаходиться у топі завантажень на обох системах в Україні.

#### **Електронний паспорт**

Як ми раніше повідомляли, вже наприкінці лютого у застосунку з'явиться електронний паспорт. Вчора міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров опублікував можливі варіанти дизайну електронного паспорта:



На лицевій стороні документа буде видно фото, ПІБ та його номер. Всі інші дані будуть доступні за додатковим натисненням. Дизайн електронного паспорта розробив дизайнер Spiilka Design Buro Володимир Смірнов.

*Оригінальність документа визначатиметься QR-кодом, який створюється кожні 3 хвилини. У момент створення застосунк звертається до реєстру та підтверджує чинність документа. За це час поліцейський або інша особа, що перевіряє ваш документ, має відсканувати код.*

***Для чого буде корисний електронний паспорт?***

**Михайло Федоров, міністр цифрової трансформації України:**

За допомогою паспорта в смартфоні у нас з вами буде можливість пересуватися країною на потягах та літаках, ідентифікувати особистість у державних установах, отримувати посилки (і ще багато життєвих ситуацій)

***Ось перелік ситуацій, в яких ви зможете скористатися електронним паспортом:***

- під час поїздок залізничним або повітряним транспортом у межах країни
  - на пошті
  - під час медичного обслуговування, банківських операцій
  - коли треба пред'явити правоохоронним органам та поліцейським документ, що посвідчує особу
  - під час отримання адміністративних, готельних, телекомунікаційних, бібліотечних послуг
  - при вході до адміністративних будівель
  - у разі повернення сплаченої за товар грошової суми
  - коли захочете придбати алкогольні, слабоалкогольні напої, вина столові або тютюнові вироби і треба буде підтвердити вік.

Проте, електронний паспорт наразі не скасує необхідність отримувати чи замінювати звичайний. Також ви не зможете подорожувати за кордон за допомогою паспорта в смартфоні, навіть у ті країни, куди можна потрапити за ID-карткою.

### ***Кому буде доступний електронний паспорт***

За словами **проджект-менеджера застосунку «Дія» Володимира Брусіловського**, електронний паспорт від початку зможуть використовувати понад 18 мільйонів громадян – це ті люди, які оформили паспорт у вигляді ID-картки чи біометричний закордонний паспорт.

Якщо ж у вас немає ні того, ні іншого, для паспорта у смартфоні потрібно буде щось із цього отримати.

### ***Доступ до яких документів буде доступним пізніше?***

На сервісі державних послуг обіцяють, що в лютому також у застосунку будуть доступні цифровий поліс страхування авто та цифровий студентський.

У березні за допомогою мобільного застосунку можна буде отримати доступ до штрафів на авто, цифрового податкового номеру та ваших даних з реєстрів.

За словами розробників, також ***на порталі «Дія» найближчим часом з'являться ще такі послуги:***

- Реєстрація ФОП та інші послуги для підприємців
- Кабінет забудовника – розділ для отримання дозволів на будівництво та інших послуг, пов'язаних із забудовою
- «Малятко» – для новоспечених батьків

Усього в застосунок планують перевести до 2000 послуг до 2024 року включно з е-Пенсією, ID-карткою та іншими. Крім цього, в планах міністерства – е-Резидентство за прикладом Естонії. Ця послуга дозволить іноземцям реєструвати компанії в Україні та керувати ними дистанційно (***Олександр Мамзуренко Міністр показав як виглядатиме електронний паспорт у застосунку «Дія» // <https://nachasi.com/2020/02/14/diya-passport-design>. – 2020. – 14.02).***

У грудні в Україні запустили сервіс **[check.gov.ua](http://check.gov.ua)**. За його допомогою можна перевірити квитанції в електронній формі, а не вимагати їх у папері з мокрою печаткою.

Цього тижня до сервісу під'єднали всі основні державні органи.

Про це повідомив **міністр Кабміну Дмитро Дубілет**.

### ***Які держпослуги доступні у сервісі:***

- Сервісні центри МВС (водійські посвідчення, довідка про несудимість тощо);
- Міграційна служба (паспорти, закордонні паспорти тощо);
- РАЦСи (усі послуги з народження, шлюбу тощо);
- ЦНАПи (послуги Міграційної служби та РАЦСів);



- Послуги в Обласних державних адміністраціях (ліцензії, витяги тощо).  
Українцям більше не потрібно витрачати час, щоб принести у ці органи банківські квитанції про сплату.



## Державний сервіс перевірки квитанцій

На цій сторінці Ви можете перевірити факт оплати по коду квитанції. Для цього оберіть установу та введіть код квитанції.

### 01 Оберіть установу

### 02 Введіть код квитанції

Перевірити

### Як працює сервіс:

- замість паперової квитанції ви надаєте її код;
- той, хто перевіряє платіж, заходить на [check.gov.ua](http://check.gov.ua) та вводить цей код.

Часто у місцях надання послуг знаходяться каси банків з величезними комісіями. Сервіс дозволяє платити через смартфон, а не через ці каси. Таким чином, ви будете заощаджувати не лише час, а й гроші.

Наразі до сервісу підключені три банки. Інші приєднаються найближчим часом.

Працівники державних установ вже отримали службові інструкції. Якщо у вас будуть вимагати квитанцію у паперовій формі, варто телефонувати на гарячу лінію 1545 (*Владислава Шевченко Основні держпослуги під'єднали до сервісу перевірки квитанцій: паперові більше не потрібні // <https://nachasi.com/2020/02/13/online-service-check>. – 2020. – 13.02).*

**За підтримки Міністерства цифрової трансформації стартував четвертий набір Open Data Challenge, найбільшого конкурсу у сфері відкритих даних.**

Розпочалося приймання заявок на участь в Open Data Challenge – найбільшому національному конкурсі у сфері відкритих даних, що покликаний популяризувати розроблення сервісів і продуктів, які сприятимуть боротьбі з корупцією та мають значне суспільне значення і бізнес-потенціал. До участі запрошуюються розробники, підприємці,

громадські активісти та інші прихильники відкритих даних, що мають ідею, прототип чи готове рішення для вирішення проблем у будь-якій сфері: будівництва, агросектору, інфраструктури, юриспруденції, захисту довкілля, бізнесу тощо. Конкурс триває в межах проекту міжнародної технічної допомоги USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» за підтримки Міністерства цифрової трансформації України.

«Мета українського Уряду – зробити так, щоб Україна увійшла в ТОП-3 країн у сфері відкритих даних у світі. У боротьбі з корупцією та прийнятті обґрунтованих рішень, у вирішенні нагальних суспільних питань – відкриття даних надзвичайно цінні. За кілька днів ми розпочинаємо роботу над четвертою редакцією Постанови 835 з метою розширення переліку обов'язкових до публікації наборів даних та визначення списку найбільш пріоритетних для суспільства сфер, де мають відкривати дані, – коментує **Віце-прем'єр-міністр – Міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров**. – Окрім того, ми розуміємо необхідність використання цих даних суспільством, саме тому підтримка конкурсу Open Data Challenge для нас є вкрай важливою».

Open Data Challenge в Україні відбувається вчетверте, традиційно – у кілька етапів, включаючи приймання заявок, інтерв'ю з кандидатами, чотиримісячну інкубаційну програму та визначення переможців, які розділять між собою 3,5 млн гривень на розвиток своїх проектів. Водночас конкурс – це не лише шанс виграти призовий фонд, а й можливість розвинути свою ідею, здобути нові знання, налагодити контакти з однодумцями під час інкубаційної програми.

«Дані не працюють самі собою. Щоб мати ефект, з одного боку, держава має забезпечити доступ до актуальних, якісних даних; але не менш важливо, щоб громадянське суспільство вміло і використовувало ці дані з метою створення рішень для громадян і бізнесу, для моніторингу роботи державних органів. Тому в межах проекту TAPAS ми четвертий рік поспіль проводимо конкурс стартапів на основі відкритих даних Open Data Challenge. Для нас це – можливість не лише популяризувати роль відкритих даних у боротьбі з корупцією та за підвищення довіри між громадянами та владою, а й допомогти у створенні корисних для суспільства сервісів. Ми тішимося, що всі 14 переможців конкурсу попередніх років продовжують активно розвиватися й сьогодні, – зазначив **Петро Матіяшек, керівник проекту USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS»**.

Четвертий набір хоча і стане останнім у циклі Open Data Challenge, але буде наймасштабнішим за всю історію існування, починаючи від 2017:

Загальний призовий фонд у 3,5 млн грн – найбільший за чотири роки існування проекту. Позмагатися за грошовий приз зможуть команди, що відповідатимуть головним критеріям відбору: антикорупційний вплив проекту, інноваційна ідея та її бізнес-потенціал.

**Data Angels.** Уперше підтримку проектам надаватимуть Chief Digital Transformation Officers (CDTO) із міст і профільних міністерств. Вони стануть дата-ангелами проектів-фіналістів – допомагатимуть відкривати необхідні для проектів набори даних, перелічені у Постанові 835, що досі не відкриті, а також будуть менторами з питань використання даних стартапами.

Спеціальна номінація «Антикорупційний проект». Окремим призом на Open Data Challenge буде відзначено проект із найбільшим антикорупційним впливом. Для того, щоб потрапити в цю номінацію, проект має використовувати один або кілька наборів даних, серед яких: дані про державні закупівлі; про державні видатки та бюджетні програми; про кінцевих бенефіціарних власників компаній; Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення; Єдиний реєстр документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт (ДАБІ).

Суперприз для фіналістів минулих років конкурсу розміром у 1,5 млн грн. Уперше на Open Data Challenge передбачено суперприз за розроблення нового функціоналу продукту з найбільшим антикорупційним впливом для фіналістів Open Data Challenge 2017–2019, які продовжують розвивати свої проекти.

Дізнатися більше про умови участі та особливості четвертого циклу конкурсу можна на сайті [www.odc.in.ua](http://www.odc.in.ua). Приймання заявок на конкурс – від 12 лютого до 25 березня 2020 року (*3,5 млн гривень на розвиток IT-проектів на основі відкритих даних, – Мінцифри // <https://www.kmu.gov.ua/news/35-mln-griven-na-rozvitok-it-proektiv-na-osnovi-vidkritih-danih-mincifri>. – 2020. – 13.02).*

**Кабмін ухвалив рішення про впровадження електронних акцизних марок з 1 травня.**

Про це повідомляє прес-служба уряду.

#### **Електронні акцизні марки**

Відтепер на марку акцизного податку для алкогольних напоїв будуть нанесені два додаткових елементи: QR-код та штрих-код.

За їхньою допомогою можна буде рахувати, ідентифікувати товар та перевіряти його автоматично на касах супермаркетів.



В електронному кабінеті платника податків будуть доступні отримання акцизних марок, перевірка сплати акцизу та звітності. Надалі це дозволить повністю відмовитися від паперових заявок.

Крім цього, електронні акцизні марки сприятимуть підвищенню ефективності боротьби з ухиленням від сплати податків та зменшенню тіньового обороту алкогольних напоїв.

Базові функції нової послуги можна буде розширювати шляхом додавання модулів, наприклад, для погашення акцизної марки під час її продажу з використанням РРО (*Владислава Шевченко QR та штрих-код: Кабмін ввів електронні акцизні марки на алкоголь в Україні // <https://nachasi.com/2020/02/13/qr-code-marks>. – 2020. – 13.02).*

**Кабінет Міністрів України та Європейський Союз 11 лютого підписали нову Програму підтримки електронного урядування та цифрової економіки в Україні на 25 млн євро.**

Про це повідомив **Прем'єр-міністр України Олексій Гончарук** у Телеграмі.

«Щойно уряд та ЄС підписали нову Програму підтримки електронного урядування та цифрової економіки в Україні на 25 млн євро. Діджиталізація – це, перш за все, перемога над корупцією».

Гончарук підкреслив, що мета уряду – оцифрувати 100 % державних послуг до 2024 року, а вже у 2020 році перевести в цифру 80 % найпопулярніших державних послуг.

«Це міжнародна технічна допомога, що надається Міністерству цифрової трансформації на підтримку проєктів із цифровізації. Україна прагне активно впроваджувати главу про електронні комунікації Угоди про асоціацію. Жодних чиновників і черг! Держава буде зручним сервісом для людей. Наша команда над цим працює» *(Діджиталізація: Кабмін і ЄС підписали нову програму на €25 мільйонів // <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2874257-didzitalizacia-kabmin-i-es-pidpisali-novu-programu-na-25-miljoniv.html>. – 2020. – 11.02).*

**Понад мільйон користувачів завантажили застосунок «Дія» протягом чотирьох днів після його запуску.**

Про це повідомив у Facebook **міністр цифрової трансформації Михайло Федоров**.

Застосунок продовжує триматися на перших позиціях у топі безкоштовних завантажень в українських App Store та Play Market, випереджаючи Tik Tok, Telegram, Instagram, Facebook та YouTube.

***Які функції вже доступні у додатку «Дія»:***

- відображення водійського посвідчення
- відображення свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів, які вам належать
- авторизація через BankID
- перевірка валідності електронних документів через спеціальний QR-код
- онлайн та автономний режим
- онлайн-підтримка та чатботи

***Яка статистика завантажень***

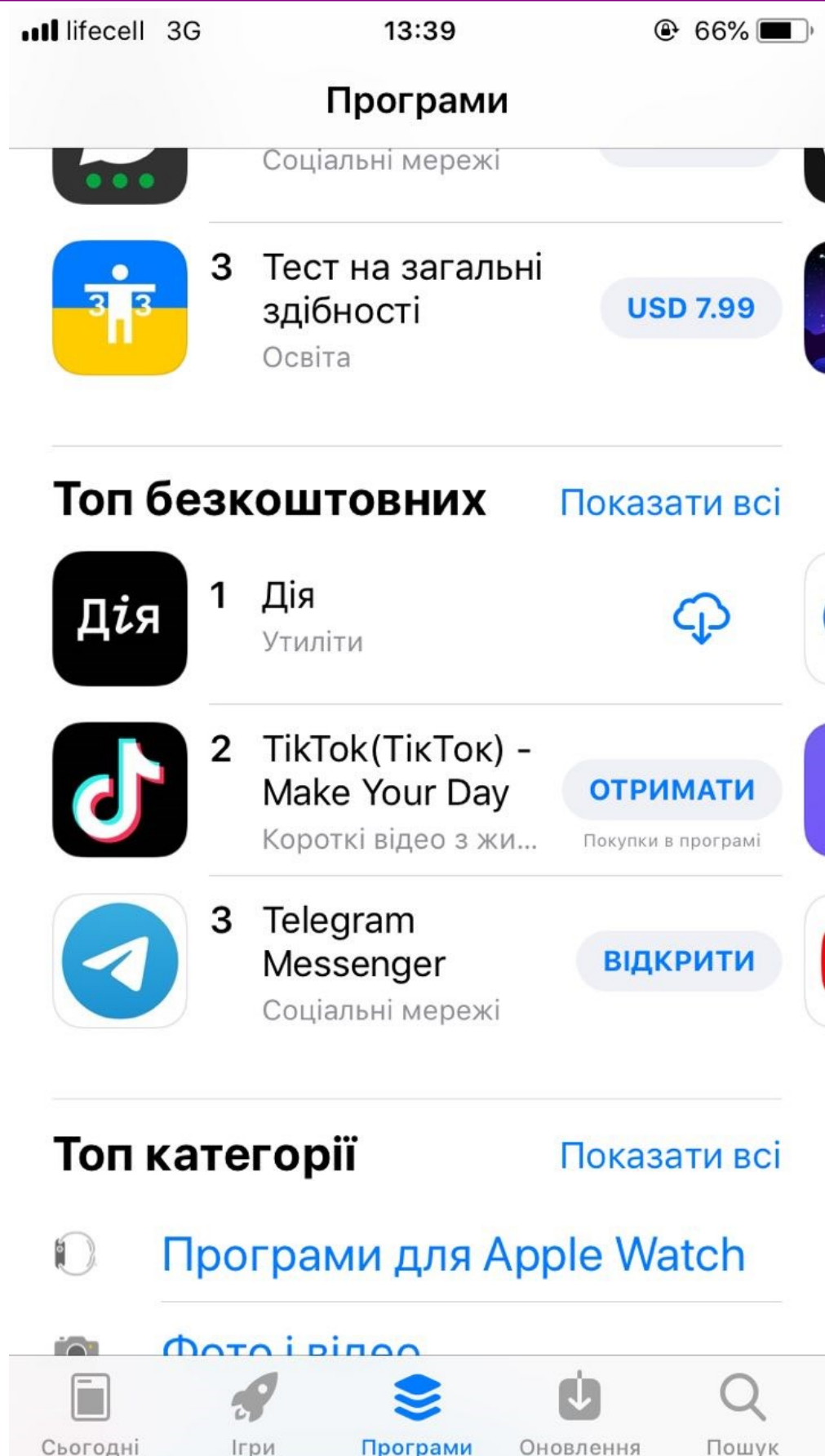
1 047 403 унікальних користувачів (ті, хто завантажили Дію без проходження авторизації);

870 094 авторизованих користувачів (ті, хто авторизувалися через банки).

***Обробка запитів***

869 964 запитів на отримання прав (463 552 виданих прав);

869 396 запитів на отримання техпаспорту (378 339 виданих техпаспортів).



Нові послуги у застосунку «Дія»

На сервісі державних послуг обіцяють, що в лютому на застосунок стануть доступні цифровий паспорт, цифровий закордонний паспорт, цифровий студентський та цифровий поліс страхування авто.

У березні можна буде отримати доступ до штрафів на авто, цифрового податкового номера та ваших даних з реєстрів.

Крім цього, *у застосунку найближчим часом мають з'явитися такі послуги:*

- Реєстрація ФОП та інші послуги для підприємців;
- «Малютко» – для новоспечених батьків;

Кабінет забудовника – розділ для отримання дозволів на будівництво та інших послуг, пов'язаних із забудовою (*Владислава Шевченко Застосунок «Дія» посів 1 місце в українських App Store та Play Market: понад мільйон завантажень // <https://nachasi.com/2020/02/10/app-diya-downloads>. – 2020. – 10.02).*

**МВС та ДМС представили нову електронну послугу для українців – КЕП (кваліфікований електронний підпис) на ID-картку.**

#### **Що таке електронний підпис**

Кваліфікований електронний підпис має однакову юридичну силу зі власноручним підписом та дозволяє підтвердити або ідентифікувати людину.

Крім цього, ID-картка з електронним підписом надає можливість зчитувати дані будь-якими операційними системами.

#### ***Де можна використовувати КЕП***

- у додатках та порталах для користування електронними сервісами (як державним органам, так і бізнесу);
- під час підписання звітності до контролюючих органів;
- у програмах обміну електронними документами з контрагентами;
- під час реєстрації бізнесу.

Щоб записати КЕП на чіп ID-картки, її власник має вказати PIN-код (PIN 2) під час отримання підпису.

#### ***Де записати електронний підпис***

- у будь-якому територіальному підрозділі ДМС, незалежно від місця реєстрації, якщо маєте раніше видану ID-картку;
- у територіальному підрозділі ДМС за місцем реєстрації, якщо хочете записати одразу після отримання нової ID-картки.

#### ***Скільки коштує послуга***

Запис безкоштовний та доступний для громадян України, які досягли 18-річного віку.

Термін дії електронного підпису

Термін дії сертифікатів ключів КЕП складає 2 роки (*Владислава Шевченко Електронний підпис можна записати на ID-картку: як це зробити // <https://nachasi.com/2020/02/05/digital-signature-id-card>. – 2020. – 05.02).*

**Межі цифрових можливостей українців розширюються все більше. 5 лютого Міністерство внутрішніх справ та Державна міграційна служба презентувала нову послугу – Кваліфікований електронний підпис (КЕП) на ID-картці. Першим, хто отримав цю послугу, став Президент України. А навіщо це потрібно всім нам?**

Отримавши таку ID-картку, людина стає власником захищеного носія, що відповідає українському та європейському законодавству. ID-картка з КЕП надає безумовні переваги у вигляді простоти та зручності у процесі використання електронних сервісів державних органів, отримування адміністративних та банківських послуг, ведення бізнесу тощо. Термін дії електронного підпису на ID-картці триває загалом протягом 10 років (кожні два роки треба продовжувати дію). Послуга є безкоштовною.

***Отримати її можна так:***

- при оформленні ID-карти у територіальному підрозділі ДМС за місцем реєстрації особи;
- нести КЕП на вже наявну ID-картку у будь-якому територіальному підрозділі ДМС.

Для користування електронним підписом потрібен картрідер або смартфон з NFC-рідерів – абсолютна більшість сучасних смартфонів їх має.

***Чому ID-картка з КЕП є безпечною:***

- таємні ключі електронного підпису зберігаються у спеціальному захищеному чіпі на ID-картці, що має висновок державної експертизи у галузі криптографічного захисту інформації;
- стороння особа не зможе скористатися підписом. Це можливо лише за умови, якщо до рук шахрая потрапить ID-картка та PIN код до таємного ключа.

***Чому це важливо для нас:***

Мінцифра активно працює над тим, щоб реалізувати у мобільному застосунку Дія можливість ідентифікуватися за допомогою ID-картки, а також за потреби підписувати необхідні документи. Наявність КЕПу значно розширить можливості українців під час використання мобільного додатку або Порталу електронних послуг (*Президент України першим отримав ID-картку з кваліфікованим електронним підписом // <https://thedigital.gov.ua/news/prezident-ukraini-pershim-otrimav-id-kartku-z-kvalifikovanim-elektronnim-pidpisom>. – 2020. – 05.02).*

**Міністерство цифрової трансформації запустило державну IT-компанію DPA Company. До цього міністерство працювало тільки зі зовнішніми підрядниками.**

DPA Company допоможе досягти потрібної швидкості створення електронних послуг для реалізації глобальної мети – до 2024 року забезпечити 100 % онлайн-доступність публічних послуг для громадян та бізнесу.



Про це повідомляють на сайті міністерства.

### ***Чим буде займатися DIIA Company***

- за рік команда розробників має оцифрувати ключові адмінпослуги;
- за 5 років об'єднати всі держпослуги у смартфоні та зробити їх доступними для швидкого отримання.

Державне підприємство «Дія» зареєстровано у грудні 2019 року та на 100 % належить Міністерству цифрової трансформації.

За словами представників Мінцифри, власна ІТ-компанія дозволить досягти потрібної швидкості створення електронних послуг для реалізації глобальної мети – до 2024 року забезпечити 100 % онлайн-доступність публічних послуг для громадян та бізнесу.

### ***Які вакансії***

У DIIA Company вже сформували такі команди:

- проектні менеджери;
- Team lead;
- iOS-розробники;
- Android-розробники.

Актуальні вакансії можна знайти на сайті міністерства. Наприклад, наразі шукають головного проектного менеджера, дизайнерів, а також Team Lead для Android-команди (***Владислава Шевченко Мінцифра створила власну ІТ-компанію DIIA: які вакансії // <https://nachasi.com/2020/02/04/mintsyfra-diia-company>. – 2020. – 04.02).***

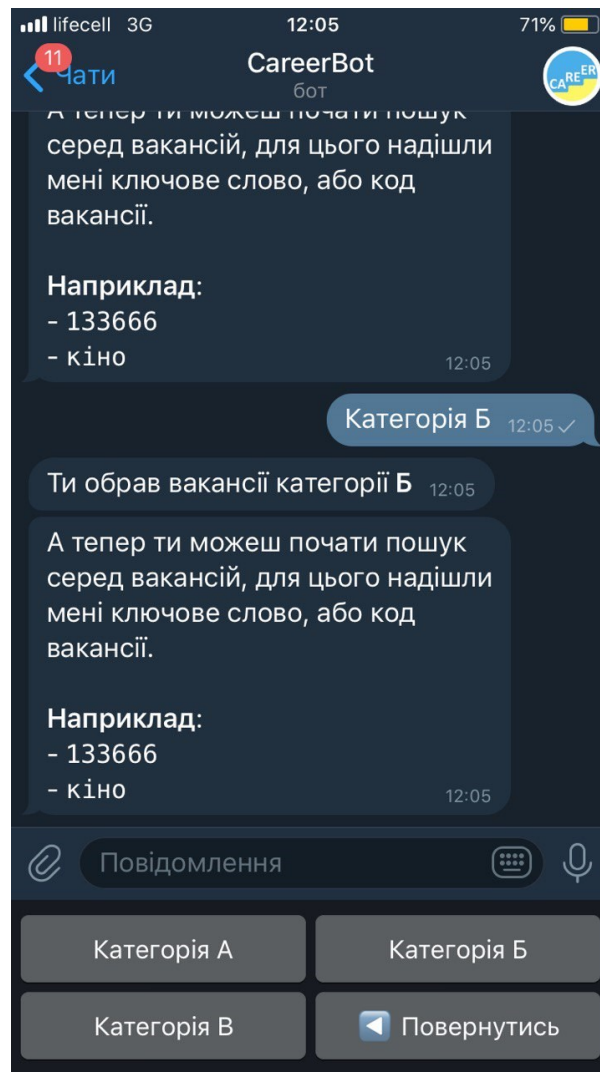
### **В Україні запустили чат-бота для пошуку державних вакансій.**

Чат-бот спрощує пошук вакансій на державній службі та робить вибір більш зручним для кандидатів.

Про це повідомляє пресслужба уряду.

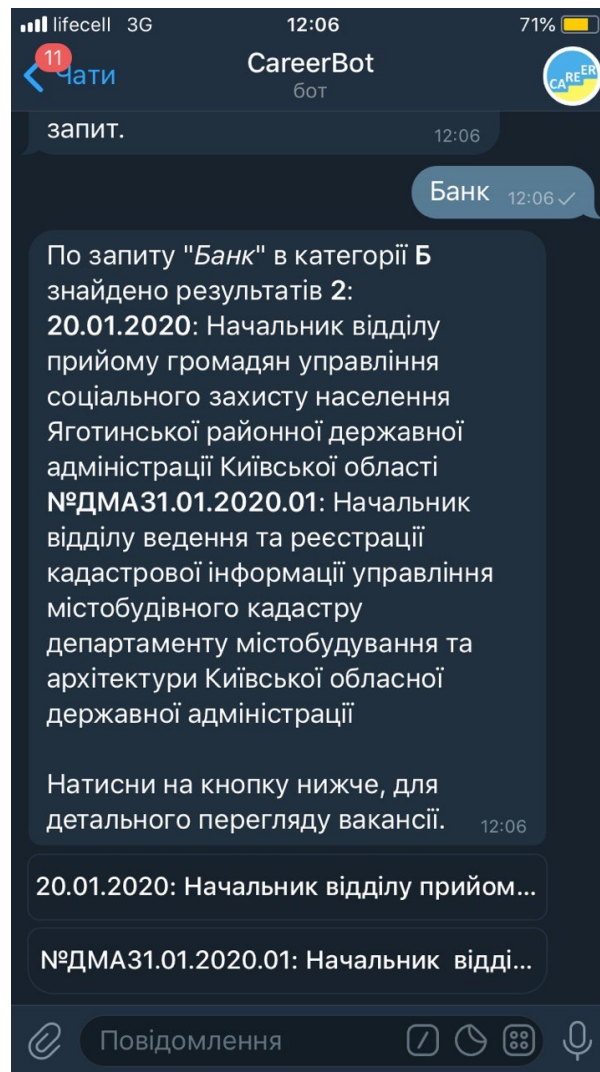
**Career-бот** доступний за посиланням. Він дозволяє шукати вакансії за категоріями посад (А, Б та В), а також за шестизначним кодом вакансії чи ключовим словом.

У результатах пошуку з'являється посилання на сайт для кожної з вакансій, яка відповідає обраним параметрам пошуку.



Крім цього, буде доступна інформація про статус вакансії, рівні зарплати, терміни подачі документів та місце проведення оцінювання.

Чат-бот є частиною системи ІТ-підтримки для кандидатів на державні посади, яка має забезпечити супровід кандидатів і налагодити функцію зворотного зв'язку.



*(Владислава Шевченко В Україні запустили чат-бота для пошуку державних вакансій // <https://nachasi.com/2020/02/04/chat-bot-state-vacancy>. – 2020. – 04.02).*

Міністерство юстиції планує цифровізувати процес стягнення коштів боржників та повністю перейти до системи автоматизованого арешту. Міністр юстиції України Денис Малюська повідомив, що вже налагоджена співпраця з одним із банків, завдяки якій державний чи приватний виконавці можуть заарештувати рахунки, включаючи карткові, миттєво, натисканням кількох клавiш.

«Це надзвичайно ефективна система. Зараз обговорюємо питання, щоб до неї підключилися ще кілька банків. Також працюємо над тим, щоб до кінця року ця система була обов'язковою в роботі всіх банків. Від цього виграють всі, включаючи банки, які часто є стягувачами».

Також під час інтерв'ю Денис Малюська повідомив, що **додатково запрацюють два реєстри** – реєстр засуджених за сексуальні злочини (так званий реєстр педофілів) та реєстр засуджених та осіб, узятих під варту. Як зазначив Міністр, реєстр педофілів почне працювати протягом одного-двох місяців. Доступ до нього матимуть співробітники правоохоронних органів і

навчальних закладів. Останнім це необхідно буде під час перевірки особи при прийомі на роботу. Другий реєстр вже запущено у пілотному режимі.

«Зараз вже тестується реєстр засуджених осіб і тих, що перебувають у СІЗО. Це вкрай важливий реєстр. Завдяки реєстру ми можемо знати, де і хто до нас звертається, наскільки довго затримується в СІЗО. Аналіз ситуації дозволить системно реагувати на порушення. Цей реєстр працює в пілотному режимі в чотирьох установах – у двох СІЗО і двох колоніях. Він вимагає невеликих доробок, і через кілька місяців він запрацює повноцінно», – заявив Денис Малюська.

Разом з цим він повідомив, що у найближчому майбутньому для громадян будуть доступні нові послуги. Зокрема, готуються зміни, які нададуть можливість державним та приватним нотаріусам реєструвати шлюби і розлучення. Крім того, готується законопроект щодо запровадження системи електронного нотаріату

«У найближчому майбутньому нотаріуси зможуть завіряти електронні документи. Дуже сподіваємося, що Верховна Рада зможе прийняти цей законопроект протягом декількох місяців. В такому випадку до кінця року ми зможемо мати працюючу систему електронного нотаріату» *(Мін'юст планує цифровізувати процеси та запустити нові реєстри // <https://www.kmu.gov.ua/news/minyust-planuye-cifrovizuvati-procesi-ta-zapustiti-novi-reyestri>. – 2020. – 03.02).*

## **Регіональні ініціативи**

**Мешканці та гості Одеси відтепер можуть в один дотик безготівково оплачувати проїзд у трамваях міського маршруту №21.** Усі трамваї маршруту оснастили валідаторами для безготівкової оплати – пасажери можуть сплатити за проїзд безконтактною карткою будь-якого банку світу різних платіжних систем або пристроєм із NFC.

### ***Як працює оплата***

Для оплати проїзду пасажиру достатньо піднести безконтактну банківську картку чи платіжний пристрій до жовтого валідатора та дочекатись звукового й світлового сигналу.

Після підтвердження здійсненої оплати валідатор надрукує чек-квиток. Вартість проїзду становить 5 гривень, будь-які додаткові комісії при безготівковому розрахунку – відсутні.

Лише за перші два тижні роботи у трамваях було здійснено понад 1000 безконтактних оплат банківськими картками та платіжними пристроями.

### ***Як було запроваджено цю ідею***

В Одесі перше рішення для безготівкової оплати проїзду Mastercard у партнерстві з Банком Восток та за підтримки КП «Одесміськелектротранс» реалізували у жовтні 2018 року.

На верхній та нижній станціях фунікулера, що знаходиться біля Потьомкінських сходів, було встановлено 4 валідатори для оплати проїзду безконтактною карткою чи за допомогою гаджета з NFC.

За півтора року роботи рішення пасажири фунікулера здійснили понад 40 тисяч оплат картками з 53 країн світу (*Станіслав Троянов В одеському трамваї стала доступною безконтактна оплата проїзду // <https://nachasi.com/2020/02/26/mastercard-and-bank-vostok-provided-payment-in-odesa>. – 2020. – 26.02).*

**Від 25 лютого новоспечені батьки, які мешкають у Львові, окрім великої радості народження дитинки, мають ще приємний бонус. У місті Лева стала доступна комплексна послуга «Малятко».**

**Заступниця Міністра цифрової трансформації Людмила Рабчинська** вручила свідоцтво про народження батькам маленького Данили, які перші скористалися послугою «Малятко».

**«Малятко»** – перша в Україні комплексна адміністративна послуга, при створенні якої застосовано принцип об'єднання послуг за життєвою ситуацією. Загалом вона передбачає 10 послуг для батьків новонароджених в одній послугі від держави. Наразі послуга доступна в режимі бета-теста і об'єднує 8 сервісів. Усіх їх можна отримати за однією заявою безпосередньо у пологовому будинку.

***Наразі у складі «Малятко» можна отримати такі послуги:***

- державна реєстрація народження;
- визначення походження дитини;
- реєстрація місця проживання;
- призначення допомоги при народженні дитини;
- призначення допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях;
- реєстрація у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;
- визначення належності новонародженої дитини до громадянства України;
- внесення інформації про новонароджену дитину до Єдиного державного демографічного реєстру з присвоєнням унікального номера запису в ньому.

єМалятко – яскравий приклад оптимізації адміністративних послуг. Вона позбавляє батьків заповнення до 37 видів документів, які потрібно було подати, і 11 відвідувань установ.

Завдяки створенню єМалятко, свідоцтво про народження дитини тепер містить не лише інформацію про ім'я дитини, дату народження та персональні дані батьків, але й УНЗР (унікальний номер запису в реєстрі) та РНОКПП (ідентифікаційний номер).

Крім того в Єдиний демографічний реєстр автоматично додається запис про приналежність дитини до громадянства України.

Раніше дитина часто не мала ідентифікаційного номеру та документу, що свідчив би про громадянство, до моменту отримання паспорту в 14-річному віці.

**Людмила Рабчинська** зазначила: «Львів – шосте місто, де запущена послуга єМалятко. Я впевнена, що львів'яни дуже чекали на цю послугу, тому що вона нового покоління та надається за життєвою подією. Наразі вже понад 500 мешканців отримали її в Україні. Вже зараз ми можемо зустрічати народження маленьких львів'ян із меншими чергами».

єМалятко надаватиметься наразі в трьох пологових будинках міста:

- Міський комунальний клінічний пологовий будинок № 1
- КЗ ЛОР «Львівський державний обласний перинатальний центр»
- Комунальна 3-тя міська клінічна лікарня м. Львова

За словами Людмили Рабчинської, бета-режим послуги єМалятко закінчиться влітку, і всі десять послуг стануть доступними. А до кінця року послуга стане доступною онлайн на порталі Дія.

Впровадження комплексної послуги єМалятко реалізується Міністерством цифрової трансформації України за підтримки Прем'єр-міністра України, Міністерства юстиції, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства соціальної політики, Міністерства фінансів, Державної міграційної служби, Державної податкової служби та за сприяння міжнародних проєктів: програми EGAP (Швейцарська Конфедерація та Фонд Східна Європа), SURGe за підтримки Уряду Канади,

проєкту EGOV4UKRAINE, що є частиною програми ULEAD з Європою, EU4PAR, Grid Dynamics Life (*Відсьогодні львів'яни зможуть скористатися послугою «Малютко»* // <https://thedigital.gov.ua/news/vidsogodni-lvivyani-zmozhut-skoristatisya-poslugoyu-emalyatko>. – 2020. – 25.02).

**Для покращення зв'язку лучан з комунальними службами почав працювати City-bot «Назар».**

Центр надання адміністративних послуг у місті Луцьку зазначає, що «Назар» – це месенджер бот, що дає інформацію щодо аварійних та планових робіт у місті.

На даний момент служба електронного довідника доступна у Тернополі, Маріуполі, Дрогобичі та Луцьку.

#### ***Які функції має Назар?***

Зазначається, що за допомогою цієї системи лучани зможуть бути проінформованими про те, які аварійні роботи проводять, а також про відсутність електро-, водо- та теплопостачання у помешканнях.

Також можна залишити електронне звернення, що надходитиме на опрацювання групи оперативного реагування «15-80».

#### ***Як користуватись ботом?***

Для використання сервісу необхідно відкрити месенджер Viber або Telegram, та запустити бот.

Також можна просто перейти на сайт бота, де можна знайти посилання на певний месенджер та знайти відповіді на часті запитання роботи бота і відео інструкції з користування.

Якщо вам необхідно отримувати повідомлення про роботи, які ведуться за певною адресою, ви просто вказуєте адресу та отримуєте сповіщення про планові чи аварійні роботи, які там відбуваються (*Станіслав Троянов У Луцьку презентували роботу електронного сервісу City-bot «Назар»* // <https://nachasi.com/2020/02/25/lutsk-presents-new-city-bot-nazar>. – 2020. – 25.02).

**Із ходом виконання Програми впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді на 2015 – 2020 роки під час чергового депутатського дня міських обранців ознайомив директор міського комунального підприємства «Хмельницькінфоцентр» Сергій Матвійчук.**

***Головною метою програми*** є створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації конституційних прав громадян, органів державної влади і місцевого самоврядування, організацій, підприємств, громадських об'єднань на основі формування і використання інформаційних ресурсів і сучасних інформаційних технологій.

Розвиток програми е-урядування у Хмельницькій міській раді передбачає декілька напрямків. Для громадян – це підвищення якості життя

та безпека, доступ до публічної інформації та зворотний зв'язок, підвищення якості надання адміністративних послуг, участь в управлінні містом. Для бізнесу – підвищення якості надання адміністративних послуг, створення умов для бізнесу та участь у розвитку економіки міста. Для органів влади – забезпечення прозорості діяльності міської влади, вдосконалення ефективності управління міської влади, залучення всіх громадян до процесу прийняття управлінських рішень.

Програма впровадження електронного урядування у Хмельницькій міській раді є актуальною, а напрямки її реалізації в місті Хмельницькому відповідають напрямкам державної політики у сферах інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства.

**Проведено повну модернізацію офіційного вебсайту міської ради та її виконавчих органів.** Створено нове доменне ім'я <http://khm.gov.ua>. Забезпечується його функціонування 24/7. Постійно створюються нові розділи та сторінки (враховуються потреби мешканців та вимоги законодавства).

Кількість відвідувань офіційного веб-сайту міської ради за рік склала 1088,7 тис.

На домені [khm.gov.ua](http://khm.gov.ua) забезпечено можливість розміщення до 40 веб-сайтів та порталів виконавчих органів міської ради та бюджетних закладів міста.

**Розроблено нові галузеві сайти:**

спільно з КУ «Агенція розвитку Хмельницького» – інвестиційний портал <https://invest.khm.gov.ua>,

для Центру енергозбереження – <http://energy.khm.gov.ua>,

для Департаменту управління архітектури, містобудування та земельних ресурсів – <https://deparh.khm.gov.ua>,

для Департаменту освіти та науки – <http://osvita.khm.gov.ua>,

для Хмельницького міського територіального центру – <http://tercentr.khm.gov.ua>.

В рамках реалізації проекту MyCity впроваджується створення веб-порталу «Єдина інформаційна система міста» – <http://mycity.khm.gov.ua>.

Здійснюється онлайн-трансляція сесій міської ради через офіційний канал на порталі відеохостингу YouTube.

**Забезпечено онлайн-комунікації та участь мешканців через електронні сервіси та портали:**

Електронні звернення;

Електронні запити на отримання публічної інформації;

електронні послуги в ЦНАП (замовити послугу через електронний сервіс «КАБІНЕТ МЕШКАНЦЯ»);

реєстрація на попередній запис на прийом до адміністратора ЦНАП через Електронну чергу;

Електронні петиції до міської ради;



Відкрите місто;

Бюджет участі – платформа «Громадський проєкт»;

Електронні консультації та опитування (нова платформа створена в рамках швейцарсько-української програми «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), що виконується Фондом «Східна Європа» та «Innovabridge Foundation» і фінансується Швейцарським бюро співробітництва);

запис до секцій та гуртків.

**Місто підключено до сервісів:**

Відкритий бюджет.

Єдиний веб-портал використання публічних коштів (zareestrovani.usi розпорядники бюджетних коштів).

**Забезпечено функціонування:**

онлайн запису «Електронна черга у ДНЗ» (загальна міська електронна черга в дошкільні навчальні заклади);

системи «Електронний шкільний журнал» (підключення індивідуальне).

Хмельницький перше місто, яке на веб-порталі відкритих даних міської ради <https://mycity.khm.gov.ua/OpenData> та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних забезпечує оприлюднення наборів відкритих даних міської ради у формі відкритих реєстрів в режимі онлайн. Уже оприлюднено більше 70 таких реєстрів.

Для працівників структурних підрозділів міської ради, комунальних підприємств проводились воркшопи з підвищення якості відкритих даних.

Для представників бізнесу та громадськості проводяться заходи щодо популяризації впровадження в міській раді інструментів та сервісів е-урядування.

В кінці 2019 року запрацював електронний «Кабінет мешканця» завдяки якому громадяни за спрощеною процедурою уже замовляють адміністративні послуги в ЦНАП. <https://mycity.khm.gov.ua/account/login>.

Найбільш популярною є замовлення довідки про реєстрацію місця проживання/перебування особи.

Через «Кабінет мешканця» також можна подати електронну заяву на отримання довідки про склад сім'ї, замовити видачу копій рішень, витягів з прийнятих рішень міської ради та виконавчого комітету, інформацію про відсутність (наявність) земельної ділянки на території м. Хмельницького, довідки, копій, витягів стосовно стажу роботи, нарахування заробітної плати за час роботи на ліквідованих підприємствах, установах, організаціях та зареєструватись на електронну чергу в ЦНАП.

Розміщення інформації про місто Хмельницький, його ресурси, інвестиційний клімат, перспективи розвитку провідних галузей міського господарства для залучення інвестицій забезпечують: на офіційному сайті розділ «ДЛЯ БІЗНЕСУ», інвестиційний портал <https://invest.khm.gov.ua>, веб-портал «Єдина інформаційна система міста» – «Кабінет мешканця» – «Бізнесу».

В «Кабінет мешканця» підготовлено можливість надання електронних послуг для бізнесу, що надаються в ЦНАП, та отримувати необхідну інформацію, також забезпечено швидкий перехід на державні електронні послуги та сервіси.

В розділі «Мої компанії» – «Кабінет мешканця» передбачено можливість реєструвати інвестиційні проекти.

Для забезпечення електронної ідентифікації й автентифікації фізичних і юридичних осіб підписано договір з Державним агентством з питань електронного урядування України про приєднання до інтегрованої системи електронної ідентифікації <https://id.gov.ua>, що дасть змогу без додаткової реєстрації отримати доступ до державних електронних сервісів та послуг.

Запущено мобільний додаток «MyCity», де можна побачити анонси подій, основні загальноміські організаційно-масові та культурні заходи. Також завдяки ресурсу можна отримати інформацію про головні новини життєзабезпечення міста, повідомлення про перекриття вулиць, відключення води, світла, тощо з прив'язкою до карти міста, сповіщення про екстрені та аварійні ситуації. В розділі сервіси є можливість перевірити стан послуг в ЦНАП.

В подальшому мобільний додаток має стати для його користувачів зручним сервісом поступового переходу на електронні послуги ЦНАП та портали, через які надаються державні послуги.

*Хмельницький приєднано до Міжнародної Хартії відкритих даних.* За результатами загальної оцінки стану оприлюднення відкритих даних у 2019 році Хмельницький став лідером серед обласних центрів. Це перший рейтинг оприлюднення відкритих даних, який проводила Урядово-громадська ініціатива «Разом проти корупції» по методології розробленої Державним агентством з питань електронного урядування України спільно з проектом USAID/UK aid «Прозорість та підзвітність в державному управлінні та послугах/TAPAS», яку затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. №409.

Наше місто активно долучається до національних заходів щодо розвитку відкритих даних та є активним учасником національних форумів та заходів з питань електронного урядування та відкритих даних. Так, в лютому цього року у Хмельницькому відбувся Open Data Campus, який організований в рамках реалізації проекту TAPAS Project/Прозорість та підзвітність у держуправлінні та послугах та незалежного видання Texty.org.ua (поєднання класичної журналістики та журналістики даних, створення інформативної візуалізації та інфографіки). Це важливий для міста захід, на якому ІТ фахівці пройшли навчання по роботі з відкритими даними, опрацювали передові інструменти для аналізу та візуалізації відкритих даних та створили дієві проекти, які можуть зробити життя в місті комфортнішим.

Підписано Меморандум про співпрацю та приєднання міста Хмельницького до Ініціативи CoST (Infrastructure Transparency Initiative). CoST публікуватиме на порталі «Прозора інфраструктура»

<http://portal.costukraine.org> інформацію щодо планування, реалізації та контролю за виконанням будівництва проєктів інфраструктури міста у відкритому доступі. Хмельницький став учасником проєкту «Створення дашбордів для візуалізації об'єктів інфраструктури міст» на базі платформи аналітичної системи в будівництві NORA.

Працює корпоративна мережа передачі даних Хмельницької міської ради та її виконавчих органів, яка забезпечує ефективне функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем міської ради. Корпоративна мережа об'єднує побудовану волоконно-оптичну лінію зв'язку, структуровані кабельні мережі виконавчих органів міської ради, апаратно-програмні засоби та автоматизовані робочі місця.

Щоденно забезпечується функціонування корпоративної мережі передачі даних. До мережі підключені електронна пошта, інтернет, доступ до баз даних та інформаційних системи.

На базі програмного комплексу SharePoint для роботи з реєстрами створено внутрішній портал виконавчих органів міської ради.

Автоматизовано облік та налаштування користувачів, що підключені до усіх інформаційних систем та баз даних міської ради.

Здійснюються роботи по впровадженню системи електронного документообігу (СЕД) у виконавчих органах міської ради на базі програмного комплексу «IT-Enterprise». Система налаштована та працює в пілотному режимі.

Виконавчий комітет міської ради та 8 самостійних управлінь здійснюють перехід на систему бухгалтерського обліку на базі програмного комплексу «IT-Enterprise» в рамках впровадження єдиної системи обліку у виконавчих органах міської ради.

Проведено навчання для осіб відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та діловодство у виконавчих органах.

З травня 2018 року в Центрі надання адміністративних послуг введено систему електронного документообігу «СТРАТЕГ.ДОКУМЕНТ» (дала – СЕД ЦНАП).

СЕД ЦНАП забезпечує автоматизацію обліку адміністративних послуг, створення реєстру територіальної громади міста, створення єдиної системи довідників та каталогів.

На 1 січня 2020 р. зареєстровано 113,8 тис. справ (в т.ч. електронний архів), в реєстрі територіальної громади міста зареєстровано 99,6 тис. адрес та 286,9 тис. мешканців. Налаштовано модуль «Звітність» та фахівцями підприємства розроблено 81 форму звітності. Забезпечено оперативне підключення нових послуг або внесення змін для їх автоматизації в СЕД ЦНАП.

Забезпечено постійне оновлення ПЗ та функціонування в системі спецзв'язку двох робочих місць для надання послуг видачі/обробки біометричних паспортів.

Придбано комплектуючі для модернізації терміналів системи «Електронна черга». До системи підключені адміністратори управління адміністративних послуг та реєстратори відділу реєстрації місця проживання управління з питань реєстрації та їх відділені місця.

Забезпечено онлайн запис на чергу для надання послуг по видачі закордонних паспортів та ID карток.

Формування бази документів міської ради, виконавчого комітету, розпоряджень міського голови та забезпечення безперешкодного доступу до них шляхом оприлюднення на офіційному сайті міської ради здійснюється на офіційному сайті міської ради в розділі «Документи». Забезпечено розширений пошук документів [https://khm.gov.ua/uk/docs\\_search](https://khm.gov.ua/uk/docs_search). Створення вебпорталу нормативних документів планується після повного запуску СЕД та запуску модулів роботи з розпорядчими документами.

На Єдиному державному вебпорталі відкритих даних та порталі відкритих даних міської ради забезпечено оприлюднення усіх переліків нормативних документів міської ради, інформації про депутатів та поіменні результати голосування депутатів на пленарних засіданнях міської ради.

Продовжується формування баз даних муніципальної геоінформаційної системи (МГІС) міста Хмельницького. Закуплено програмне забезпечення для роботи з електронною картою, яке встановлено на 5 робочих місцях управління архітектури та містобудування та житлово-комунального господарства. База даних МГІС постійно наповнюється та впорядковується (земельні ділянки, адреси об'єктів, уточнено виборчі округи, тощо).

Базу даних електронної карти міста переведено з місцевої системи координат в загальнодержавну (СК63), що дає змогу безперешкодно здійснювати імпорт картографічних матеріалів з відкритих джерел та більш ефективно та оперативно вносити зміни разом із управлінням з земельних ресурсів та земельної реформи.

Забезпечено оприлюднення даних про надані містобудівні умови та обмеження, реєстру вулиць та інших відкритих реєстрів. Проводяться роботи по наповненню адресного реєстру.

Управлінню архітектури та містобудування надається допомога та створюються нові бази даних для розвитку геопорталу міста.

Нанесено на електронну карту міста всі маршрути громадського транспорту: тролейбусних – 22 маршрути, автобусних – 16 маршрутів, в режимі маршрутного таксі – 45 маршрутів.

На [www.google.com/maps](http://www.google.com/maps) створено: інтерактивну карту виборчих округів та інформації про депутатів, карта захисних споруд міста, спортивні об'єкти та майданчики, карта поліцейських дільниць, мапу торгівлі, карта територій загальноосвітніх закладів та інші.

Забезпечено функціонування бази даних звернень громадян у відділі управління міським господарством та координацію роботи з порталом «Відкрите місто». На порталі зареєстровано 48 організацій міста.

За допомогою безкоштовного застосунку VoIP для смартфонів Viber створено групи для оповіщення по районах міста, які координує відділ управління міським господарством.

Для вдосконалення єдиної інформаційної системи комунальних платежів міста на вебсайті міської ради для зручності вибору системи оплати за комунальні послуги створено розділ «Оплата комунальних послуг онлайн».

Щомісяця формується база даних відомостей для надання субсидій та соціальних допомог, до якої підключено управління праці та соціального захисту населення. В середньому щороку працівники управління праці та соціального захисту населення використовують більше 115 тис. електронних довідок.

Створено комплексну систему відеоспостереження в Хмельницькій міській раді та її виконавчих органах – всього 61 відеокамера, що встановлені в приміщеннях виконавчих органів міської ради.

Система забезпечує можливість онлайн трансляції засідань, заходів, що відбуваються в приміщенні виконавчого комітету (Сесійна зала, Зелена зала та Малий зал).

Проводяться роботи по об'єднанню міських систем відеоспостереження в єдину інтегровану систему відеоспостереження та відео-аналітики міста Хмельницького.

Система відеоспостереження міста включає відеокамери та мережі, що були придбані або побудовані за 2015-2018 роки управлінням житлово-комунального господарства, КП «Парки і сквери міста Хмельницького», Хмельницькою дитячо-юнацькою спортивною школою №1 та, починаючи з 2019 року, ХМКП «Хмельницькінфоцентр» (придбані та встановлені модулі обладнання на в'їздах у місто, шести мостах та найбільш проблемних частинах міських вулиць (48 відеокамер).

Для забезпечення функціонування та розвитку міської системи відеоспостереження придбано спеціальне серверне обладнання з програмним забезпеченням, яке забезпечує аналітику роботи всієї системи відеоспостереження, управління користувачами та під'єднання до інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції».

Всього нараховується 163 відеокамери, що встановлені на в'їздах у місто, центральних вулицях, перехрестях найбільших вулиць, на зупинках громадського транспорту («розумні зупинки»), Стадіоні Поділля, парках та скверах, які мають бути об'єднані в єдину систему.

Наразі проводяться тестові роботи по підключенню робочих місць до нової інтегрованої системи.

До системи підключені оперативні служби Національної поліції України, що розміщені на території міста Хмельницького, відділ управління міським господарством, СБУ, військова частина НГУ та МКП «Спецкомунтранс».

Вислухавши Сергія Володимировича, депутати відзначили серйозні здобутки підприємства та погодились, що даний напрямок діяльності є надзвичайно потрібним та перспективним (*Для зручності мешканців та бізнесу в Хмельницькому активно впроваджують електронне урядування // <https://khm.gov.ua/uk/content/dlya-zruchnosti-meshkanciv-ta-biznesu-v-hmelnynskomu-aktyvno-vprovadzhuuyut-elektronne>. – 2020. – 20.02).*

**Завдяки новим електронним табло, слідкувати за радіаційним фоном можна безперервно та централізовано – просто з координаційного центру Головного управління ДСНС. Систему в Україні застосують вперше.**

Раніше спеціальні підрозділи звітували про ситуацію чотири рази на добу.

Обладнання (модифікації ІТ – 09Т) розробили також в Україні. Його створила компанія «ЕКОТЕСТ» – відомий виробник приладів і систем радіаційного контролю, що експортує свої продукти до більш ніж 70-ти країн світу.

#### ***Хто контролює радіаційний фон?***

Наразі, за радіаційним забрудненням в Україні спостерігають три основні організації. Їхні звіти є у відкритому доступі:

Український метеорологічний центр – здійснюють щоденний моніторинг на регіональних станціях

Державна інспекція ядерного регулювання – здійснюють щотижневі перевірки виконання вимог законодавства з ядерної та радіаційної безпеки, умов ліцензій та виданих дозволів

Державне агентство з управління зоною відчуження – здійснюють моніторинг у Чорнобильській зоні відчуження

Також, ситуацію контролюють близько 200 пунктів спостереження, розташованих безпосередньо на АЕС (*Катерина Татарченко У Рівному запустили першу в Україні систему моніторингу радіації // <https://nachasi.com/2020/02/16/systema-monytoryngu-radiatsiyi>. – 2020. – 16.02).*

**Переваги «цифровізації» презентували громадам-членам обласної Асоціації органів місцевого самоврядування.**

Про впровадження надання електронних адміністративних послуг та е-демократії у діяльності органів місцевого самоврядування 6 лютого, обговорили на онлайн-семінарі з учасниками Вінницької обласної Асоціації ОМС. Відкрив семінар голова обласної Ради, голова Вінницької обласної Асоціації органів місцевого самоврядування Анатолій Олійник. До участі долучилися представники 34 громад-членів обласної Асоціації, а також перший заступник голови облдержадміністрації Сергій Здітовецький.

– Впровадження електронного урядування, зокрема, електронних адміністративних послуг, покликане поліпшити якість державного

управління, перетворити архаїчні процеси на сучасні, змінити світогляд державних службовців і запропонувати нову якість державного сервісу для громадян та бізнесу, – зазначив Анатолій Олійник. – Перш за все в електронний формат держава переводить послуги, які мають найбільший попит у суспільства та бізнесу.

«Також голова Вінницької обласної Асоціації органів місцевого самоврядування додав, що електронні послуги поступово набувають популярності серед громадян. Лише торік користування онлайн-послугами зросло втричі», – інформує Вінницька обласна рада.

На прямому зв'язку з інформаційним виступом була **керівниця експертної групи розвитку відкритих даних та захисту персональних даних Міністерства цифрової трансформації України Анастасія Халєєва**. Вона повідомила, що наразі громадянам та бізнесу доступні 131 електронна послуга.

– Вікном доступу до державних електронних послуг слугує Урядовий портал, де в розділі «Електронні послуги» можна віднайти повний перелік е-послуг, які наразі пропонують користувачам. Такий підхід є зручним та відповідає найкращим світовим практикам, – стверджує Анастасія Халєєва. – Саме сьогодні в Україні відбулася презентація мобільного додатку «Дія» та національної онлайн-платформи «Дія. Цифрова грамотність».

Як зазначила Анастасія Халєєва, «Дія» – це мобільний застосунок, покликаний зберігати всі необхідні документи в електронному вигляді. У першу чергу буде запущено електронні посвідчення водія та свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу. «Дія. Цифрова грамотність» – це перша національна онлайн-платформа, що допоможе українцям у форматі спеціального освітнього серіалу освоїти базові цифрові навички, захистити себе і дітей від небезпеки в Інтернеті та різноманітних шахрайств.

**Регіональна координаторка програми EGAP у Вінницькій області Софія Сакалош** поінформувала про досвід впровадження електронного врядування та е-демократії у діяльності органів місцевого самоврядування в Україні та на Вінниччині зокрема.

– Цілями EGAP є формування та впровадження кращих стандартів е-урядування та інноваційних практик, підвищення прозорості та підзвітності органів влади, зміцнення ролі громадянського суспільства та сприяння діалогу, – каже Софія Сакалош. – У Вінницькій області 10 ЦНАПів надають близько 30 тисяч адміністративних послуг. Це – Вінниця, Теплик, Іллінці, Муровані Курилівці, Калинівка, Крижопіль, Гайсин, Тиврів, Немирів та Бар.

Послугою із підтримки Центрів надання адміністративних послуг «Мобільна валіза» у Вінницькій області скористалися чотири міста: Вінниця, Тростянець, Немирів та Погребище.

Також платформою інструментів та сервісів е-демократії користуються близько 250 громад України, 11 з яких на Вінниччині.

Про переваги «цифровізації» для керівників ОТГ розповів **регіональний координатор програми EGAP у Вінницькій області Віктор Маценко**. Він

також презентував методичні рекомендації для громад-членів обласної Асоціації органів місцевого самоврядування, які долучилися до онлайн-семінару. Він закликав об'єднуватися громадами до програми, яку пропонує обласна Асоціація. Адже, за його словами, це дозволить економічно розв'язати питання вартості робіт із впровадження надання електронних адміністративних послуг, також забезпечувати обслуговування та роботу фахівців (*Максим Зотов Користування адміністративними послугами онлайн на Вінниччині зросло втричі // <https://misto.vn.ua/oblast/koristuvannya-administrativnimi-poslugami-onlajn-zroslo-vtrichi-na-vinnichchini>. – 2020. – 07.02).*



## **Експертний погляд**

### **Людмила Заглада, спеціальний кореспондент «Ракурс»:**

**Держава в смартфоні – одна з основних фішок нинішньої влади.** «Мета уряду – 100 % державних послуг онлайн до 2024 року і 50 основних послуг – вже у 2020 році», – заявив прем'єр-міністр Олексій Гончарук на презентації мобільного додатка «Дія» (який розшифровується як «Держава і я»). Серед цих основних послуг прем'єр називає реєстрацію дітей і фізосіб-підприємців, об'єктів нерухомості, електронні паспорти і водійські права.

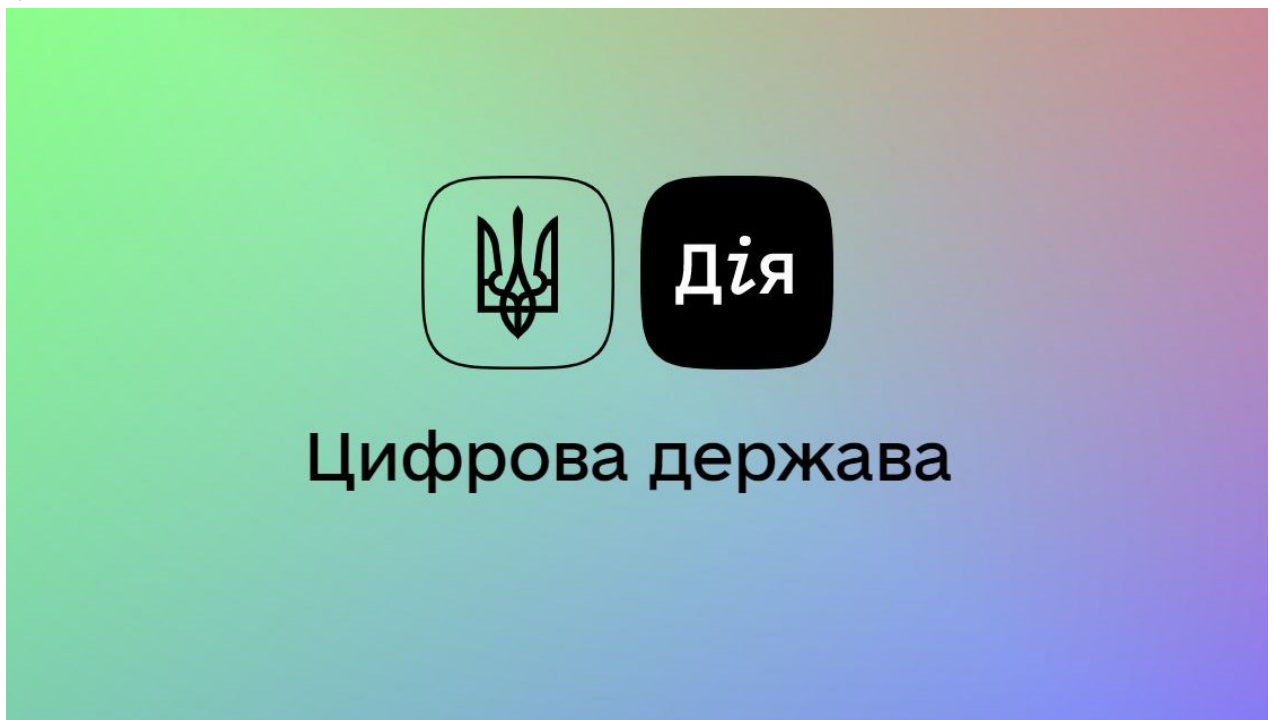
І крига скресла. З початку лютого вже можна завантажити в телефон додаток «Дія» та оцифрувати водійське посвідчення і документи на машину. А зовсім нещодавно Олексій Гончарук представив комплексну послугу «єМалятко». Її спочатку запустили в тестовому режимі в 14 київських пологових будинках, зараз вона доступна в Києві, Харкові, Луцьку, Вінниці та Кривому Розі. «Якщо раніше потрібно було вистояти у чергах 11 інстанцій, подати 37 документів – зараз 15 хвилин та всього 1 заява просто в пологовому. Схожі сервіси в деяких країнах об'єднали 3–5 послуг в 1, а ми – одразу всі 10», – написав у своєму фейсбуці Олексій Гончарук одразу після презентації послуги.

***Однак швидкісне «оцифрування» має і свої тіньові сторони.***

**Додаток «Дія»: передісторія. Початок «цифрової революції»**

Отже, 2 вересня минулого року в Україні з'явилося нове відомство – Міністерство цифрової трансформації. Михайло Федоров, який очолив структуру, на відміну від багатьох висуванців від «Слуги народу», на цьому знається. Підтвердженням тому – вражаюча перемога «слуг» на президентських і парламентських виборах, що стала можливою багато в чому завдяки вміло створеній комунікаційній мережі, через яку мільйонам українців вклали в голови потрібні сили. На щастя, Федоров не керує інформаційною політикою, інакше б циркова вистава, влаштована під куполом Ради (та й в інших офіційних будівлях) могла б сильно затягнутися.

Мінцифра ж опікується не пропагандою, а впровадженням електронного урядування, тобто створенням горезвісної держави в смартфоні. Паралельно був створений і цілий парламентський комітет з питань цифрової трансформації.



Держава в смартфоні і додаток «Дія». Скріншот з сайту «Дія»

### Переможні реляції

Днями Комітет з питань цифрової трансформації заслухав звіт міністерства про хід і перші результати «цифрової революції». Якщо продертися крізь нескінченні канцелярські «здійснено першочергові заходи», «розглянуто питання» та інші «зокрема», то в перекладі з чиновницької новомови на людську виходить, що міністерство працює відмінно, цифрова держава будується. Додаток «Дія» доступний для завантаження, працюють «Малютко», електронні кабінети водія і забудовника, формуються відкриті реєстри даних, створено концепцію цифрової освіти населення. Підготовлено й нові законопроекти, що стосуються процедури запровадження електронних трудових книжок. Комітет запропонував скласти перелік персональних даних, які необхідно збирати про громадян, щоб не набрати зайвих відомостей.

*Єдине, з чим справи в нас не дуже, – це з кібербезпекою.* Суб'єктами національної кібербезпеки є Держслужба спеціального зв'язку та захисту інформації, Нацполіція, СБУ, Міноборони і Генеральний штаб ЗСУ, Нацбанк. Поліція, СБУ, Міноборони, Генштаб, розвідка і НБУ подали звіти про результати своєї роботи в цьому напрямі за 2019 рік. З нього випливає, що зовнішній аудит ефективності систем забезпечення кібербезпеки держави не проводився. Всім, хто провинився, сказали «ай-яй-яй» і призначили дедлайн – до 20 травня інформувати парламентський комітет про те, що зроблено для поліпшення ситуації.

### Додаток «Дія»: підпис у телефоні

Цифрова безпека загалом складається з безпеки кожного окремого громадянина, і з цим справи зовсім кепські. У звіті Міністерства цифрової трансформації на засіданні парламентського комітету серед досягнень

згадується і те, що відомство реалізувало пілотний проект з «ПриватБанком» – Smart-ID. Йдеться про електронну ідентифікацію за електронним підписом.

Щоб отримати послугу через інтернет, достатньо буде використати, спрощено кажучи, електронний підпис через смартфон або планшет. Зараз, за словами міністра, процедура отримання електронного цифрового підпису складна, і цей інструмент є у дуже небагатьох громадян.

Однак фахівці з цифрової безпеки стверджують, що електронний підпис у смартфоні не захищений.

«Є поняття MobileID, а є BankID. MobileID не є безпечним, адже вся ідентифікаційна інформація на SIM-карті, – пише **фахівець з IT-безпеки Костянтин Корсун у виданні Mind**. – Безпека ж останньої поки що перебуває на дуже низькому рівні. Принципово інша ситуація з BankID. Вся інформація міститься на сервері банку, і користувач певним каналом подає запит, авторизується та ідентифікується».

З ним згоден і інший **фахівець з кібербезпеки Шон Таунсенд**. «Банки розкажуть, скільки крадіжок відбулося через телефони, але там ризики відомі, – пише він у виданні «Тиждень». – До чого призведуть можливі неконтрольовані витіки з телефонів користувачів та із самої системи, ніхто не спромігся підрахувати. Навіть якщо ви не збираєтеся користуватися програмою, хтось може зареєструватися від вашого імені або отримати ваші дані через дірку в системі».

#### **Дешева рибка – погана юшка**

Тепер трохи поговоримо про свіжий додаток «Дія», в якому вже можна оцифрувати права і документи на машину і який у найближчому майбутньому обіцяє обдарувати нас цілим букетом електронних послуг. Для того щоб авторизуватися в ньому, потрібно, щоб на смартфоні був встановлений один з банківських додатків. В принципі, в такому способі авторизації немає нічого принципово нового. Наприклад, через банк зручно авторизовуватися, якщо збираєшся підписувати електронну петицію.

Завантажити додаток елементарно, він є в Google Play і App Store. Авторизація – через «ПриватБанк» або «Монобанк», можна відкрити доступ до додатка «Дія» за допомогою відбитка пальця. На цьому приємний досвід закінчується. У багатьох користувачів, особливо в тих, хто отримував права досить давно, починаються складності. У когось посвідчення зовсім не відображається, і тоді користувача відсилають розбиратися в електронний кабінет водія. У когось немає фото на водійському посвідченні, у зв'язку з чим програма пропонує записатися в електронну чергу, щоб замінити права. Після цього «Дія» пропонує відкрити реєстр водійських прав, ось тільки – «У цього сайту проблеми з сертифікатом безпеки». Загалом, роботи ще багато.

## Над чим ми працюємо

Застосунок

Портал

Цифрова освіта

Інтернет

Лютий

Цифрові водійські права

Цифрове свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу

BankID

Березень

Цифровий поліс страхування на авто

Цифровий студентський

Цифровий паспорт

Цифровий закордонний паспорт

Квітень

Штрафи на авто

Цифровий податковий номер

Твої дані з реєстрів

Держава в смартфоні і додаток «Дія». Скріншот з сайту «Дія»

Костянтин Корсун впевнений, що річ у бажанні скоріше заявити про те, що робота крокує семимильними кроками: «Можливо, так сталося через політичні заяви і бажання приурочити їх виконання до певної дати, наприклад, до 100 днів роботи нової влади тощо. Замовник (держава) тисне на виконавця – «ЕРАМ Україна», щоб отримати гучний результат. І все це в умовах авралу».

### Додаток «Дія»: під ковпаком у держави

Фахівці з кібербезпеки згадують і скандали, пов'язані з витоком інформації із закритих реєстрів, і незахищеність кожного з нас перед спецслужбами, які теж шукають можливості для отримання відомостей про кожного з нас.

Але повернімося до звіту Міністерства цифрової трансформації на засіданні парламентського комітету. Як черговий успіх там згадується перше в Україні дослідження цифрової грамотності українців. Згідно з ним, 37,9 % українців у віці 18–70 років мають цифрові навички, нижчі за базові, а 15,1 % взагалі їх не мають. «Таким чином, 53 % населення України за методологією оцінки цифрових навичок, яка застосовується Європейською комісією, знаходяться нижче позначки «базовий рівень».

І це – головний ризик «цифрової революції». Ось, наприклад, президент Зеленський заявив, що скоро українці зможуть і голосувати на президентських, парламентських або місцевих виборах за допомогою смартфона: «Це виклик амбітний, але досяжний».

Ризики голосування зі смартфона настільки серйозні, що про них ми поговоримо окремо (*Держава в смартфоні: амбітні плани і сира «Дія» // <https://racurs.ua/ua/2562-derjava-v-smartfoni-ambitni-planu-i-syra-diya.html>. – 2020. – 28.02).*

Наш новый разговор с **кандидатом физико-математических наук, старшим научным сотрудником Института кибернетики им. В. Глушкова, дочерью гениального ученого и разработчика Верой Глушковой** состоялся по инициативе самой Веры Викторовны. Ее, как и многих, возмутила печально известная дискуссия Евгения Головахи с Дмитрием Дубилетом.

– *Спасибо вам за живой отклик на статью «Такая самоуверенность может быть очень угрожающей», где Евгений Головаха поделился впечатлением от общения с министром Кабинета Министров относительно методики оценки населения Украины. Продолжая дискуссию о том, кто же на самом деле современный, а кто не очень, очевидно, стоит напомнить наработки вашего отца, который разработал «Общегосударственную автоматизированную систему управления» – то, что сейчас называется «электронным правительством». Ведь уже упомянутый Дмитрий Дубилет на днях также заявил, что в правительстве планируют создать единую для всех министерств платформу для обмена документами. Не идет ли речь об, в некоторой степени, «изобретении велосипеда»? Напомните, пожалуйста, разработки Виктора Глушкова.*

– Да, молодые реформаторы говорят так, вроде бы это совершенно суперновые технологические веяния, и забывают о том, что и электронный документооборот, и многое из того, что нынешнее молодое руководство страны считает суперсовременным, было известно ещё очень давно, со времен «дремучего совка». И не просто было известно, а реализовывалось в различных проектах и, что ещё более удивительно, многое из «суперсовременных реформ» нашего нынешнего правительства впервые в мире предлагалось в Украине и здесь же впервые в мире опробывалось. Хочу обратить внимание, что первый в мире проект электронного правительства и цифровой экономики был предложен академиком Глушковым еще в 1964 году здесь, в Украине. Это так называемый проект ЕГСВЦ (Единой Государственной Сети Вычислительных Центров), который впоследствии был переименован в проект ОГАС (ОбщеГосударственной Автоматизированной Системы). Проект реализовывался в 70-е, 80-е годы в СССР, хотя, конечно, и не полностью, не в том виде, в котором предлагал мой отец. В проекте были учтены не только безбумажный документооборот и единые базы данных (реестры), но предложено много других интересных решений. Глушков был главным научным консультантом, а Институт кибернетики был ведущим, в работах по автоматизации всей оборонной отрасли СССР, наши учёные участвовали в разработках баллистических ракет, уникальной системы ПВО, «Градов» и «Смерчей».

Ещё в 60-е годы прошлого века Глушков предлагал перейти на электронные деньги. Есть его статьи, где он рассказывает, как, по его мнению, надо бороться с коррупцией с помощью введения системы ОГАС и электронных денег. И все это было в нашей стране и именно в то время, о котором с таким презрением говорит молодая депутат Богуцкая. Можно

сказать, что подавляющее большинство открытий и изобретений в информационных технологиях было сделано в мире в 50-80е годы прошлого столетия. С тех времён развитие ИТ отрасли шло по пути миниатюризации компьютеров и их комплектующих, увеличения объемов обрабатываемой информации, улучшения качества передачи данных. Когда изобрели компьютер, учёные уже видели где, как и для каких задач он может использоваться.

Последняя книга Глушкова где он, так сказать, подвел итог своей жизни, называется «Основы безбумажной информатики» (1982 г.). Дмитрий Дубилет и наш премьер Алексей Гончарук выступают «против бумажек, за электронный документооборот, цифровой Кабинет министров». Мы все только за! Но почему они считают, что это все пришло к нам из-за границы и является совершенно новым словом в управлении государством? Хочу разочаровать их – впервые в мире это было предложено (в системном виде) в Украине и реализовывалось в «отсталое советское» время в различных отраслях экономики. В последней нашей статье с доктором наук Татьяной Павловной Подчасовой описывается создание автоматизированной системы управления завода телевизоров «Электрон», которая известна в мире, как автоматизированная система «Львов». Татьяна Подчасова как раз разрабатывала и внедряла функциональную часть этой системы. Она говорит, что первой задачей, которая была поставлена, – была задача создания электронного документооборота. И это было аж! в 1963 г. Задача была успешно решена. Так что хочу посоветовать нашим новым руководителям лучше изучать историю своей страны. Нам есть чем гордиться и у кого учиться.

Что касается вопроса электронных трудовых книжек и реестров, то это вопрос гораздо более сложный, чем представляется молодым депутатам. Здесь есть разные аспекты – и технологический, и юридический, и экономический, и социальный. Это очень сложная проблема. И тут я полностью согласна с паном Головахой, управление сложными кибернетическими системами, такими, каким является государство Украина, не сводится к технологическим новшествам, хотя и эта сторона проблемы очень важна.

Почему-то считается, что люди не хотят, чтобы трудовая книжка была в электронном виде. Насколько я понимаю, проблема состоит в другом: возможно ли параллельное использование бумажных и электронных документов. Согласитесь, ведь по официальной статистике на сегодняшний день интернетом охвачено всего 70 % населения Украины. Это первая проблема. Есть ещё много других проблем, например технологических: качество хранения информации, ошибки, которые неизбежны по разным причинам, безопасность и защищённость от внешних влияний, таких, как вирусные атаки, например, и др.

Приведу пример проблем социальных и юридических. Сейчас у нас есть электронный реестр жилья. Вы можете иметь свидетельство на вашу

квартиру в електронному і в паперовому вигляді, причому за законом обидва ці документи мають однакову юридичну силу. І це, пощастить, зручний варіант. Однак, і в цьому випадку виникають проблеми і складнощі. Квартирний реєстр відкритий для дуже багатьох – слідовців, судів, нотаріусів. І зараз цій сфері відкривається багато зловживань. Це люди зловмисно відчужують квартиру, а людина може навіть не знати про це. А потім, коли це все відкривається, то люди, скоювавши злочин, вже далеко, гроші отримали, квартиру кілька разів перепродали і виїхали за кордон. А бідний людина починає судитися. Але при цьому у нього все-таки є паперові документи, які мають рівні права з електронною версією, і він може відстояти своє право на квартиру. А що буде, якщо залишити тільки електронне свідчення?

Ще один приклад зловживань: в жовтні минулого року Генеральна прокуратура України вивчала так зване справу «чорних реєстраторів» і можливому втручанні в бази реєстрів Мінюста.

А взагалі, при середньому трудовому стажі людини в 40 років, де гарантія того, що за 40 років його електронна трудова книжка збережеться?

– На ваш погляд, розрив між сучасними властями і вченими – комунікаційний або світоглядний, ціннісний? Чи можна це подолати і як?

– Спокійно можна налагодити комунікацію, якщо цим займатися, це легко. В наших інститутах люди абсолютно відкриті до спілкування, вони з задоволенням все розкажуть і порадять, як краще зробити. Просто цим ніхто не займається. Керівництво країни не дуже цікавиться станом справ в науці. Хотілося б більшого позитивного уваги і співпраці.

– В одному з попередніх розмов з вами (який вийшов в спеціальному випуску глянцевого додатку «Маршрут №1. Українці, які змінили Світ...») ви говорили про важливість цифрового суверенітету країни і наводили приклад київського Інституту кібернетики, який ваш батько створив для створення цього суверенітету. «В київському Інституті кібернетики були створені практично всі напрямки, які зараз розвиваються, – штучний інтелект, оптимізація, автоматизовані системи, загальнодержавні системи, паралельні обчислення, суперкомп'ютери», – зазначали ви. А на якій відстані зараз Україна до цифрового суверенітету, за вашими спостереженнями?

– Суверенітет – це коли всі ланки і цифрові технології створюються в одній країні. Для України говорити про цифровий суверенітет в цьому розумінні безглуздо. Недавно на конференції молодь у доповідачів запитувала про цифровий суверенітет, але в їх розумінні цифровий суверенітет – це безпека баз даних в Україні і безпека трансграничної передачі даних. Якщо так визначати цифровий суверенітет, дуже локально, то в такому сенсі можна говорити про український цифровий суверенітет.

В полном смысле цифровым суверенитом обладают только США, а претендуют еще всего две страны – Китай и Россия. Больше никто на это даже претендовать на сегодняшний день не может. Увы, мы пользуемся всем, что создано не у нас и не нами.

Покупая компьютер или смартфон, работая в интернете, надо помнить, что во всех информационных технологиях есть две стороны: первая, которая создаёт нам удобства и комфорт, и вторая, которая за нами наблюдает и пытается управлять. Поэтому, кто создаёт информационные технологии, тот будет править миром.

– В 2015 году на вопрос «Дня» «В чем урок Глушкова для украинцев?» вы ответили «Мы любим относиться к Западу с очень большим пиететом. А Глушков учил относиться на равных. И добивался этого». Какое сейчас «домашнее задание» нам надо выполнить, чтобы чувствовать себя на равных?

– Нужно, конечно, финансирование. Почему-то люди считают, что науку можно делать в гаражах. Мы все знаем красивую историю о Стиве Джобсе, что он собрал компьютер в гараже. Но ведь собрал, а не создал. А между этими словами есть большая разница. Ведь то, из чего он его собирал, было сделано не им, а до него другими учёными, включая и украинских. Многие научные решения, которые потом стали использоваться в малых машинах и персоналках, впервые были разработаны украинскими учёными в машинах серии МИР еще в 60-х гг. Но о них почему-то почти не вспоминают. Чтобы изобрести что-то новое, требуется работа коллективов.

Я шучу: мы, конечно, подражаем Стиву Джобсу, у нас в гаражах тапочки китайские и много чего другого производится, но Apple пока не получается. А у Глушкова есть цитата о том, что «наука делается большими коллективами». Это непростое дело. К сожалению, финансирование на украинскую науку год от года сокращается, в этом году тоже уменьшено...

Еще очень любят говорить о наших программистах – что они лучшие. Да, у нас очень хорошие программисты за счет замечательной украинской школы. Например, в этом году мы отмечали столетие Е.Л.Ющенко, которая работала у нас в Институте кибернетики, и все это время она и ее сотрудники занимали лидирующие позиции не только в Украине, но и в мире. До сих пор книга Глушкова, Цейтлина, Ющенко «Алгебра и языки программирования» наиболее всего цитируется иностранными авторами.

Но сейчас 90 % украинских программистов работают на аутсорсинге. То есть они живут-то здесь, а работают за границей, и сюда не приносят никаких доходов. Работая таким образом, они программируют кусочки проектов, чаще всего не представляя и не видя всего проекта. А это не способствует их профессиональному росту, больших проектов самостоятельно они делать не учатся. Да и стране от этого мало пользы.

– Есть ли какие-то основания для оптимизма, на ваш взгляд?

– Конечно, хочется надеяться на лучшее. Но пока я, честно говоря, это лучшее не очень вижу. Когда приходила новая команда, надежды были. Тут



полностью соглашусь с паном Евгением Головахой. Мы понимали, что приходят люди, которые не имеют опыта управления государством, и мы надеялись, что они будут учиться. Но, похоже, наши надежды тают с каждым днем. Хочется добавить и предостеречь, что если ошибки в управлении медициной, образованием, наукой скажутся обязательно, но, возможно, не сразу, то ошибки в управлении технологическими объектами могут быть быстрыми и фатальными (*Ольга Харченко Вера Глушкова об «электронном правительстве» и угрозах некомпетентности // <http://day.kyiv.ua/ru/article/media/vera-glushkova-ob-elektronnom-pravitelstve-i-ugrozah-nekompetentnosti>. – 2020. – 06.02).*

## **Блоги та соціальні мережі**

### **Міністерство цифрової трансформації України:**

**єМалятко запрацювала в 4 містах – Одесі, Маріуполі, Рівному та Запоріжжі.**

Тепер сервіс доступний у 10 містах, зокрема у Києві, Харкові, Львові, Кривому Розі, Вінниці та Луцьку. Понад 1000 батьків новонароджених вже скористалися ним. Невдовзі послуга також запуснеться у Дніпрі, а до кінця року вона стане доступною онлайн на порталі Дія.

Отримати послугу єМалятко можна в усіх пологових будинках та ЦНАП Одеси, Маріуполя, Рівного та Запоріжжя. Для цього батькам необхідно звернутися до медпрацівника та мати з собою паспорти, податкові номери платників податків (за наявності) та медичну довідку про народження дитини від пологового будинку.

**єМалятко** – це перший сервіс, який об'єднує послуги за життєвою подією. 10 послуг, пов'язаних з народженням дитини, можна отримати за 1 заявою ([https://www.facebook.com/eGovernanceUkraine/?epa=SEARCH\\_BOX](https://www.facebook.com/eGovernanceUkraine/?epa=SEARCH_BOX) – 2020. – 28.02).

### **Міністерство цифрової трансформації України:**

**Для підприємців запустили Національну онлайн-платформу Дія.Бізнес**

👉 <https://business.diia.gov.ua>

Це one stop shop – кожен, хто планує відкрити чи розвивати свій бізнес, знайде всю необхідну інформацію на одному державному порталі:

✔ каталог бізнес-ідей із зручними шаблонами, перелік усіх необхідних юридичних документів для відкриття бізнесу через проходження тесту

✔ сервіси – онлайн-сервіси та програми підтримки для підприємців на одній сторінці

✔ довідник підприємця – на основі матеріалів профільних державних органів та провідних компаній України

✔ кейси – історії успіху простих людей, які хотіли розпочати свою власну справу

✔ консалтинг-зона – можливість консультацій із фахівцями за допомогою відеомесенджера. Підприємці зможуть отримувати консультації із систематизації бізнес-процесів, фінансового управління, взаємодії з державою, психології бізнесу, HR, маркетингу та продажів. Цей блок запрацює пізніше, наприкінці квітня.

Щоб не загубитись серед безлічі можливостей, прояснимо – зареєструвати або закрити ФОП можна буде пізніше в додатку Дія.

На впровадження проєкту Дія.Бізнес не було витрачено жодної копійки державних коштів. Онлайн-платформа стала можливою завдяки підтримці Mastercard Дякуємо за допомогу всім партнерам.

І це тільки початок. У квітні-травні ми почнемо відкривати центри підтримки та хаби для підприємців у різних регіонах України ([https://www.facebook.com/eGovernanceUkraine/?epa=SEARCH\\_BOX](https://www.facebook.com/eGovernanceUkraine/?epa=SEARCH_BOX). – 2020. – 28.02).

### Арсен Аваков, міністр внутрішніх справ:

**Учора ми презентували нові сервіси МВС – запис на безконтактний електронний носій (чіп) ID-картки кваліфікованого електронного підпису (КЕП) та онлайн заявку на заміну посвідчення водія транспортного засобу віддалено, через електронний кабінет водія на сайті Головного сервісного центру.**

Сьогодні – ще дві хороші новини.

1. Кабінет Міністрів України запустив новий проєкт – мобільний додаток «Дія», за допомогою якого у вашому смартфоні будуть доступні всі державні електронні сервіси. Першими сьогодні стали доступні сервіси МВС: електронні образи посвідчення водія та техпаспорту автомобіля.

#### **Як користуватися?**

1. Завантажити з PlayMarket чи AppStore мобільний додаток «Дія».
2. Авторизуватись у додатку.
3. Зареєструвати в додатку своє посвідчення водія та техпаспорт автомобіля і завантажити оцифровану фотографію.

І більше не хвилюватися, що забув удома документи на машину!

  
**СЕРВІСИ МВС –  
ПЕРШІ ДОСТУПНІ  
цифрові документи  
у «ДІЯ»**

  
Державні послуги  
онлайн  
**Цифрові  
сервіси МВС –  
в Дії!**



**ВО-  
ДІЮ**  
вже доступні

**6 млн**  
е-посвідчень водія,  
виданих з 2013 року

**5 млн**  
е-свідоцтво  
про реєстрацію  
Транспортного  
засобу

Гарантовано мають:

- безпечний доступ до даних через Bank та Mobile ID
- системи захисту та блокування від викрадення даних
- унікальний тимчасовий QR-код кожного документу

У разі необхідності достатньо пред'явити працівнику поліції відкритий додаток і поліцейський сам по згенерованому додатком «Дія» QR-коду перевірить ваші дані в Єдиній інформаційній базі даних МВС.

До слова, за 2019 рік поліцією було накладено 310 959 штрафів за ст. 126 КУпАП (відсутність документів на авто під час зупинки патрульним) на загальну суму 140 млн грн. Значна частина цих штрафів накладена через те, що водій просто забув свої документи...

Але це ще не всі переваги е-посвідчення водія!

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів, електронний образ посвідчення водія є документом, що посвідчує особу під час поїздок автомобільним, залізничним та авіатранспортом по території України.

Дякую колегам із Міністерства цифрової трансформації України за плідну співпрацю!

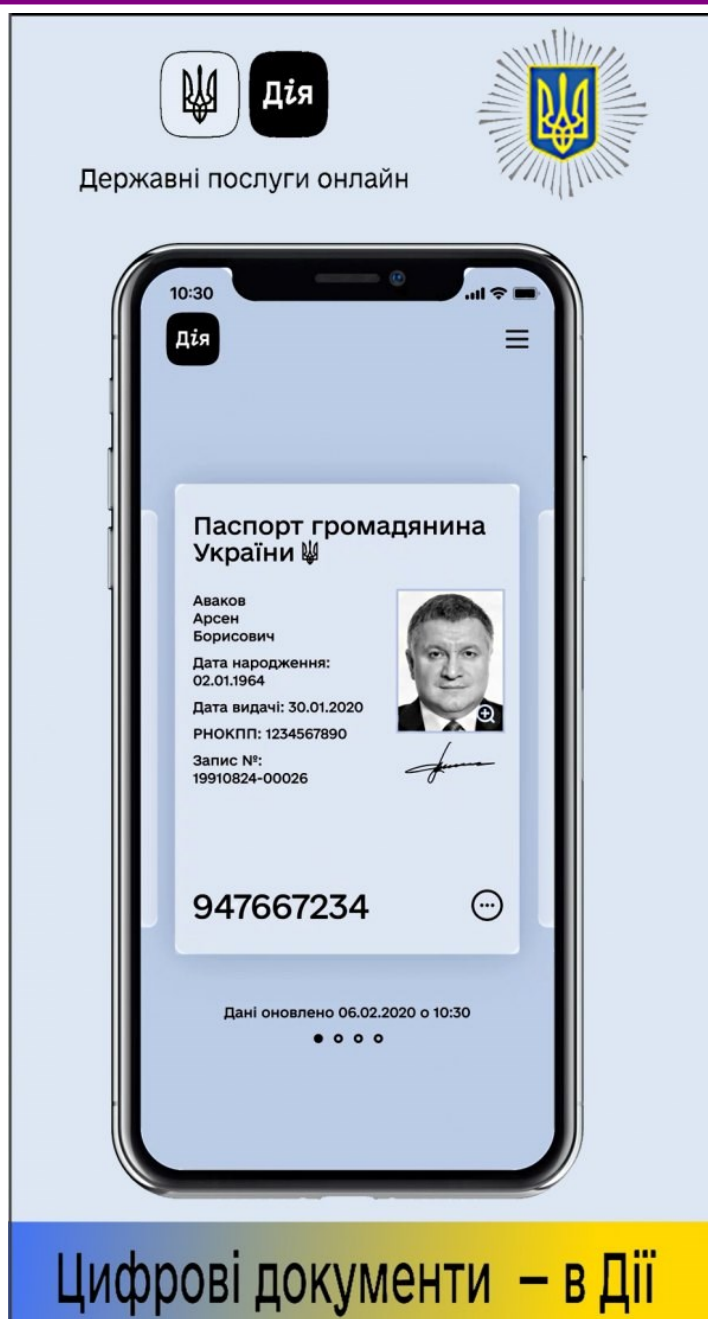
Це – початок роботи програми «Дія». Далі до мобільного додатку будуть підключатися електронні сервіси всіх державних інститутів, тому не відкладайте, встановлюйте додаток, реєструйтеся та отримуйте електронні послуги через свій смартфон!

2. Сьогодні ми анонсуємо введення найближчим часом електронного образу паспорта громадянина України.

**Е-паспорт** – електронний образ паспорта громадянина України, що посвідчує особу:

- пасажира під час поїздок по території країни;
- при отриманні банківських послуг;
- при отриманні медичних послуг;
- при отриманні адміністративних, готельних, телекомунікаційних, бібліотечних і поштових послуг;
- при поверненні товарів у магазинах;
- при вході в адміністративні будівлі;
- на запит правоохоронних органів.

Так виглядає мій електронний образ паспорта:



(Це не використання службового становища – це зразок зі зміненими персональними даними)

Міністерство внутрішніх справ України

**СЕРВІСИ МВС – ПЕРШІ ДОСТУПНІ цифрові документи у «ДІЯ»**

Дія  
Державні послуги онлайн

**Цифрові сервіси МВС – в Дії!**

**Е-паспорт запусниться одразу по всій Україні**

подорожі країною залізничним/повітряним транспортом

медичне обслуговування

банківські операції

отримання адміністративних та інших послуг

підтвердження особи на запит правоохоронців

**е-паспорт**

Електронний образ паспорта формується автоматично за бажанням користувача мобільного додатку «Дія» – за наявності в Єдиному державному реєстрі всіх обов’язкових даних.

До речі, Україна – 10-а країна у світі та 4-а в Європі, де введено е-посвідчення водія. І друга, після КНР, країна, у якій буде запроваджено електронний образ паспорта громадянина.

**КРАЇНИ, В ЯКИХ ДІЄ ЕЛЕКТРОННИЙ ПАСПОРТ**

країни, в яких наявний цифровий ID	наявність паспорту/ ід картки у смартфоні	країни, в яких наявний мобільний застосунок
<ul style="list-style-type: none"><li>Австрія</li><li>Бельгія</li><li>Болгарія</li><li>Хорватія</li><li>Данія</li><li>Естонія</li><li>Фінляндія</li><li>Франція</li><li>Німеччина</li><li>Італія</li><li>Латвія</li><li>Мальта</li><li>Нідерланди</li><li>Іспанія</li><li>Китай</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Китай</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Австрія</li><li>Чехія</li><li>Франція</li><li>Італія</li><li>Литва</li><li>Мальта</li><li>Нідерланди</li><li>Словенія</li><li>Великобританія</li><li>Гонконг</li><li>Канада</li><li>США</li><li>Австралія</li></ul>

У перспективі – цифровий паспорт громадянина України для виїзду за кордон *(Доповідаю українському народу. МВС розширює список*

*електронних сервісів. Частина друга //*  
*<https://blogs.pravda.com.ua/authors/avakov/5e3beae361180>. – 2020. – 06.02).*

**Арсен Аваков, міністр внутрішніх справ:**

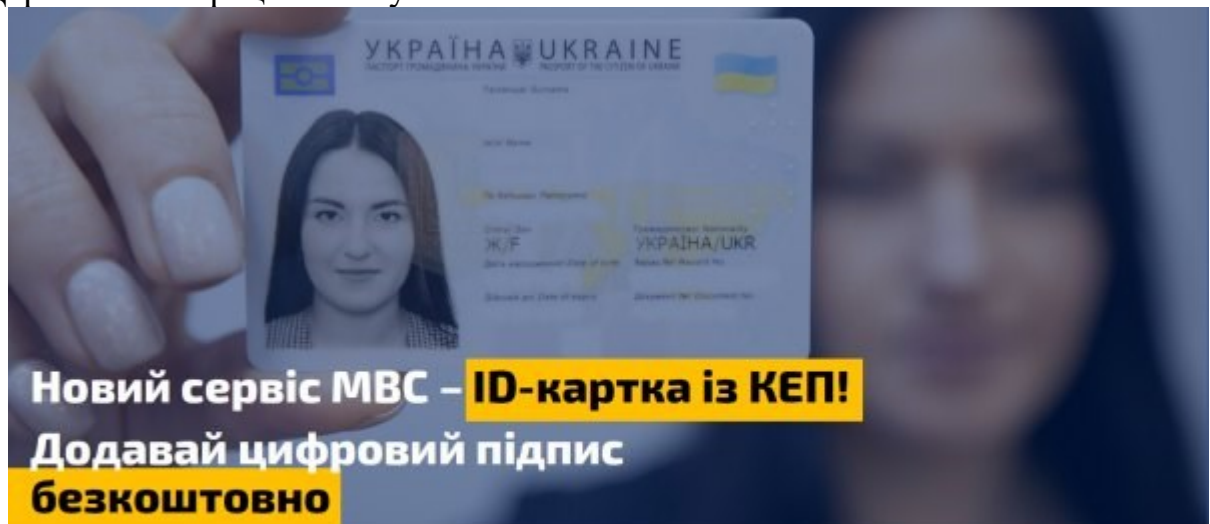
1. Відсьогодні кожен громадянин України, який оформив паспорт нового зразка – ID-картку, який досяг 18 років – може отримати на безконтактний електронний носій (чіп) своєї ID-картки кваліфікований електронний підпис – КЕП.

Нагадаю:

- громадяни України, яким виповнилося 14 років, а також ті, хто втратив свій паспорт або чий паспорт зіпсований, і ті, кому настав час вклеювати в старий паспорт нову фотографію – отримує паспорт громадянина України нового зразка – ID-картку;

- будь-який громадянин може за бажанням звернутися до відділення Державної міграційної служби та замінити паспорт старого зразка (у вигляді книжки) на новий сучасний документ.

КЕП можна отримати як при отриманні ID-картки, так і на вже оформлений документ – швидко й безкоштовно в будь-якому відділенні Державної міграційної служби.



Цифрова взаємодія  
громадянина із державою та бізнесом

***Навіщо потрібен КЕП?***

Кваліфікований електронний підпис (КЕП) – це один з атрибутів електронного документа, що підтверджує його справжність і приналежність конкретному громадянину. За допомогою електронного підпису можна отримати доступ до інформаційних державних систем і користуватися електронними сервісами.

***Перелік систем України, у яких використовується КЕП:***

- Петиції Президенту України;
- Електронний кабінет платника;

- Електронні послуги Міністерства юстиції;
- Міністерство соціальної політики (допомога при народженні дитини, призначення житлової субсидії);
- Адміністративні послуги Міністерства внутрішніх справ;
- Послуги державного земельного кадастру;
- Система електронної взаємодії органів виконавчої влади;
- Портал держзакупівель;
- Державна служба статистики;
- Сайт публічних закупівель ProZorro
- і т.і.

Перелік послуг, доступних за допомогою КЕП – кваліфікованого електронного підпису – стає дедалі більшим.

Таким чином, КЕП значно розширює можливості використання ID-картки – вона стає не тільки документом, що посвідчує особу, а й повноцінним інструментом електронної взаємодії з державними та бізнес-сервісами. Причому, інструментом багатофункціональним, зручним, надійним і захищеним від підробки!

Оформлення КЕП і внесення його на чіп ID-картки не є обов'язковим і здійснюється за бажанням власника.

**ID-КАРТКА - НОВИЙ ЦИФРОВИЙ НОСІЙ КЕП**

- Можливість зчитування електронної інформації про власника для внесення до інформаційних систем
- Використання в якості надійного засобу КЕП
- Перевірка достовірності даних
- Можливість не виходячи з дому користуватися різноманітними електронними сервісами державних органів, отримувати адміністративні та банківські послуги, відкривати та вести бізнес тощо
- Інструмент автоматизованої ідентифікації

**Важливо! З 5 лютого 2020 року електронний підпис можна безкоштовно записати на ID-картку у підрозділах міграційної служби**

Міністерство внутрішніх справ України | Державна міграційна служба України

**Цифрова взаємодія громадянина із державою та бізнесом**

Сьогодні Президент України Володимир Зеленський приєднався до 4,4 мільйона громадян, які вже отримали паспорти у вигляді ID-картки, і першим в країні отримав ключ КЕП на свій чіп. Приєднуйтеся і ви!

**2. Друга по черзі, але не за значенням новела, – ми запустили сервіс, що дозволяє власнику електронного кабінету водія оформляти онлайн заявку на заміну посвідчення водія транспортного засобу.**



The advertisement features a green background. On the left, large black text asks 'Загубив посвідчення водія? Замов нове онлайн!' (Lost your driver's license? Order a new one online!). Below this, it states 'Послуга доступна в електронному кабінеті водія' (Service available in the driver's electronic cabinet). In the top right corner is the logo of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. On the right side, there is an illustration of a computer monitor displaying a user interface with a profile picture, a 'термін дії' (validity period) field, and a green checkmark button. At the bottom, a green banner contains the text 'МВС запустило відновлення та заміну посвідчення водія онлайн' (MIA launched online renewal and replacement of driver's licenses) and the website 'e-driver.hsc.gov.ua'.

Це додаткова онлайн послуга, доступна користувачам на сайті Головного сервісного центру МВС, – крім уже працюючих інструментів, що дозволяють дистанційно отримати номер в електронній черзі в Сервісний Центр; замовити інформаційні довідки МВС і сплатити штрафи за порушення правил дорожнього руху.

Цей ролик – детальна відеоінструкція для користувачів електронного кабінету водія. Тут показані всі опції й можливості, які доступні вже сьогодні.

До речі, вхід в електронний кабінет водія на сайті Головного сервісного центру МВС здійснюється за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), у тому числі за допомогою ключа, записаного на чіп ID-картки! *(Доповідаю українському народу. МВС розширює список електронних сервісів // <https://blogs.pravda.com.ua/authors/avakov/5e3a983782c53>. – 2020. – 05.02).*

## **Зарубіжний досвід**

**Міністр цифровізації Республіки Польща Марек Загурський заявив, що через розвиток електронного урядування з'явиться багато ризиків та небезпек, найбільші з них пов'язані з кібербезпекою.**

«Ризиків багато. Люди мають усвідомлювати, що інтернет – це не тільки зручність, заощадження часу та чимало переваг і зручностей, а й також певні небезпеки. Щоправда, віртуальний світ у цьому сенсі мало чим відрізняється від реального. Найбільші ризики й небезпеки, вочевидь, пов'язані з кібербезпекою – кілька років тому ми цього не бачили, принаймні не в такому масштабі. Я маю на увазі маніпуляції або свідому дезінформацію, щоб впливати на нашу поведінку. Є також спроби дестабілізувати державні системи», – сказав він.

Загурський зауважив, що не потрібно бути футурологом, щоб уявити наслідки успішної атаки на такі системи.

«І це ми теж враховуємо. Різні події в багатьох країнах показали, як це може бути небезпечно. Ще нам слід пам'ятати, що Польща нині починає розвивати мережу 5G, яка відкриє безліч нових можливостей та, поза сумнівом, дасть економіці сильний поштовх до подальшого зростання. Однак ми цілком розуміємо: якщо знехтувати безпекою зараз, на початку проекту, це може відкрити скриньку Пандори. Саме тому ми нині так переймаємося кібербезпекою».

Утім, зауважив міністр, належна освіта й розвиток цифрової грамотності громадян украй важливі (*Міністр цифровізації Польщі: Найбільші ризики й небезпеки через розвиток електронного урядування пов'язані з кібербезпекою // <https://tyzhden.ua/News/241000>. – 2020. – 27.02).*

**Єврокомісія представила перший пакет пропозицій по новій цифровій стратегії Євросоюзу, передбачаючій цифровізацію всіх індустрій і секторів економіки; пакет включає пропозиції по стратегії розвитку штучного інтелекту (ШІ) і обробці даних.**

*Цель ЕК* – стереть бар'єри між масивними базами даних окремих країн-членів ЄС, щоб відкрити можливість для створення сервісів нового покоління, базуючихся на даних, і таким чином підвищити конкурентоспособність Євросоюзу на полі, де грають Китай і США. Технологічна суверенність ЄС – ключова задача «цифрового плану» голови Єврокомісії Урсули фон дер Ляйен (Ursula von der Leyen). «Ми хотим, щоб цифрова трансформація зміцнила нашу економіку, і ми хотим знайти європейські рішення для цифрового віку», – заявила вона, представляючи свою стратегію в Брюсселі в середу.

## **Искусственный интеллект**

### ***Основные пункты европейского подхода к ИИ:***

Для «высокорисковых» ИИ-систем (ИИ в здравоохранении, транспорте, политике и т.д.) должны быть установлены правила, требующие от таких систем «прозрачности, доступности для анализа и гарантированного контроля со стороны человека».

Новое законодательство в сфере ИИ должно быть адаптировано к рискам; оно должно быть эффективным, но не ограничивать инновации.

ИИ-системы высокого риска должны обучаться на безоценочных данных, чтобы они корректно функционировали, и чтобы в процессе их работы не нарушались фундаментальные права человека, особенно в области дискриминации.

Должны быть установлены правила защиты потребителей, чтобы полномочные органы могли «тестировать и сертифицировать» ИИ-системы так же, как сейчас проводится тестирование продуктов вроде косметики, автомобилей или игрушек.

Необходимо провести «широкое обсуждение» обстоятельств, при которых оправдано применение удаленной биометрической идентификации.

Введение рекомендательной системы маркировки для ИИ-приложений меньшего риска.

Предложение по созданию государственной структуры на уровне Евросоюза – для контроля над исполнением общих правил и во избежание фрагментации на территории блока.

### **Данные**

Стратегия обращения с данными включает в себя следующие пункты:

Создание нормативной базы, охватывающей управление данными, доступ и повторное использование между компаниями, между бизнесом и правительством, а также в границах госструктур, чтобы создать стимулы для обмена данными. Это, по мнению ЕК, установит «практичные, честные и ясные правила доступа к данным и их использования, отвечающие европейским ценностям и правам вроде защиты персональных данных, защиты потребителей и правил конкуренции».

Повышение доступности государственных данных путем создания «ценных баз данных» – чтобы активировать повторное использование данных для поддержки инноваций.

Поддержка платформ и систем с облачной инфраструктурой для поддержки целей повторного использования данных.

Конкретные меры в конкретных сферах, чтобы построить «европейские пространства данных», фокусирующиеся на специфических областях – промышленном производстве, «зеленых решениях», мобильности или здравоохранении.

### Дальнейшие действия Еврокомиссии

Опубликовав свои предложения для общественного обсуждения, Еврокомиссия теперь ожидает предложений и замечаний по обоим документам. После их рассмотрения будет составлен окончательный проект стратегий – он ожидается к концу года.

Финальный документ должен быть одобрен странами-участницами ЕС, а затем ратифицирован Европарламентом (*Евросоюз представил проекты стратегии ИИ и работы с данными // <http://d-russia.ru/evrosojuz-predstavil-proekty-strategii-ii-i-raboty-s-dannymi.html>. – 2020. – 20.02*).

**Кризисная ситуация в Китае, связанная с распространением коронавируса COVID-19 и мерами по борьбе с ним, которые серьёзно нарушили нормальный ход жизни большинства китайских граждан, на практике проверила работоспособность электронного сегмента правительства КНР.**

Для борьбы с болезнью практически по всей стране правительство приняло серьёзные меры, направленные на ограничение контактов между людьми с целью предотвратить распространение коронавируса. В реальной жизни это выразилось в закрытии ресторанов, магазинов, спортивных клубов и так далее, что кардинально поменяло привычный китайцам уклад жизни.

Такие ограничения привели к резкому росту востребованности услуг, предоставляемых в электронном виде и дистанционно через соответствующие виртуальные ресурсы. Так, заметно увеличился трафик электронной коммерции и доставки продуктов, готовой еды. В условиях повышенных нагрузок работали информационные порталы и сайты госорганов, а также сфера транспорта, которая вынуждена была справляться с в разы увеличившимися объёмами возврата и перерегистрации билетов.

Кроме этого, в ходе нынешней кризисной ситуации именно цифровая составляющая государственного управления способствовала тому, чтобы максимально обеспечить людям привычный образ жизни, гарантировать функционирование основных учреждений и органов власти, а также минимизировать, насколько возможно, ущерб от коронавируса для экономики Китая, среднего и малого бизнеса, испытывающих максимальное давление от эпидемии.

Важную роль цифровая сфера сыграла и непосредственно в области здравоохранения. Так, достаточно быстро было разработано приложение для смартфонов, позволяющее определять очаги заражения, расположенные вблизи конкретного абонента. Широко применяться стали онлайн-консультации у докторов и другие дистанционные медицинские услуги. Особняком стоит сфера образования, которой пришлось практически полностью перебраться в виртуальное пространство, ибо занятия в подавляющем большинстве учебных заведений Китая приостановлены.

В целом, делает вывод «Фэнхуанван», китайское цифровое правительство и цифровая экономика с честью выдерживают испытание коронавирусом, более того, сейчас выявляются слабые и сильные этой сферы, которые потом будут учтены в нормальной жизни (*Иван Антонов СМИ: коронавирус проверяет устойчивость электронного правительства КНР // <https://www.pnp.ru/social/smi-koronavirus-proveryaet-ustoychivost-elektronnogo-pravitelstva-knr.html>. – 2020. – 16.02).*

**Национальные программы выдачи электронных паспортов с биометрическими данными угрожают изолировать от общества миллионы людей. Свежий пример – то, что сегодня происходит в Кении.** Предлагаем вашему вниманию сокращённый перевод текста.

В начале февраля Высокий суд Кении заблокировал новую инициативу правительства страны по выдаче электронных паспортов. Аналогичные ограничения введены в Индии, где Верховный суд запретил масштабную программу Aadhaar, предполагавшую сканирование радужной оболочки глаз более миллиарда человек. Но никогда прежде суд не запрещал программу выдачи электронных паспортов из-за опасения, что часть населения страны будет дискриминирована.

Кения является одной из стран (включая Филиппины, Нигерию и Мексику), намеренных перейти на электронные паспорта. При этом проблемы сохранения конфиденциальности сведений, хранящихся в электронном паспорте, не решаются. Из-за этих проблем Верховный суд Индии запретил в стране электронные паспорта.

Нынешняя национальная система идентификации в Кении мало чем отличается от сегрегационных законов Юга США: старая, аналоговая и уродливая. Электронные паспорта не приведут к исчезновению этой системы, они сделают её ещё ужаснее.

Типичный пример – кенийская мусульманка, уборщица и мать-одиночка Зия (имя изменено). Она только с третьей попытки и при помощи профессиональных юристов получила электронный паспорт. В этой стране, прежде чем выдать паспорт, мусульман проверяет специальный комитет, который появился после серии терактов, связанных с экстремистскими мусульманскими организациями.

Для того, чтобы получить обычный паспорт, нужно предоставить свидетельство о рождении. У многих кенийцев его нет и никогда не было. Для того, чтобы взрослому человеку выдать свидетельство о рождении, нужен паспорт. Зия не может оформить свидетельство о рождении на своего сына, потому что у неё нет ни паспорта, ни свидетельства о собственном рождении. Без документов сына не берут в детский сад. Без паспорта невозможно найти нормальную работу. Замкнутый круг.

На бумаге проект выдачи электронного паспорта выглядит прекрасно: быстро, удобно, через Интернет. На деле проект не даёт никакой надежды, ведь для получения паспорта нужны всё те же несуществующие документы.

Кроме того, согласно закону об электронном паспорте, родителям, которые не зарегистрировали в электронном реестре населения Кении своих детей, может грозить год тюрьмы. И почти все государственные услуги (поступление в школу, медицинское обслуживание, подключение к электросети) будут предоставляться только гражданам, имеющим электронный паспорт.

Проект движется очень быстро. В прошлом году правительство сняло отпечатки пальцев у 38 миллионов человек (три четверти населения страны). Даже по официальным данным 10 % обратившихся получили отказ в выдаче электронного паспорта из-за отсутствия необходимых документов. Подвергшиеся дискриминации люди подают в суд, оспаривая конституционность принятых решений. В начале февраля Высокий суд заявил, что программа не может продолжаться до тех пор, пока не будет создана «всеобъемлющая и надлежащая» нормативная база. Правящая партия призывает правительство и весь мир переосмыслить подобные проекты.

Нет никакой уверенности, что электронные паспорта сделают Кению более безопасной страной. Проверка [удостоверяющих документов] организована таким образом, что не сможет выявить настоящих террористов, зато загонит в подполье значительную часть кенийцев.

Кения далеко не единственное место, где происходят подобные события. При этом Всемирный банк инвестирует миллиард долларов в проекты цифрового удостоверения личности в 45 странах (курсив наш – ред.), в том числе тех, где часть общества дискриминируют.

Правительствам необходимо отказаться от политики дискриминации и криминализации (как и вообще любого наказания) за неполучение электронных паспортов. Прежде чем переходить от бумажных паспортов к электронным, необходимо решить проблемы с дискриминируемыми меньшинствами. Электронный вид паспортов не решает проблемы. Добросовестный переход к цифровому удостоверению личности должен расширять юридические права и возможности граждан во всем мире, а не наоборот.

Технологические компании получают значительную прибыль от выдачи электронных паспортов (курсив наш – ред.). Незначительная часть этой прибыли могла бы использоваться для успешного решения названных проблем (*Электронные паспорта умножают проблемы, а не решают их – Wired // <http://d-russia.ru/elektronnye-pasporta-umnozhayut-problemy-a-ne-reshayut-ih-wired.html>. – 2020. – 11.02).*

**Участники Digital Forum Almaty 2020 поделились своим взглядом на цифровизацию в Казахстане.**

**Руководитель управления цифрового правительства ООН Винченцо Акуаро** посетил организации, которые работают над проектом «Цифровой Казахстан» и был поражен проводимой работой. Он подчеркнул, что в стране существует четкое понимание важности цифровой

трансформации и внедрение цифрового правительства обозначено в качестве одного из ключевых приоритетов в развитии страны.

В качестве индикатора мы используем такой бенчмарк, как E-Government Development Index (EGDI), который позволяет сравнивать уровень цифровизации в мире. И я могу сказать, что Казахстан одна из немногих стран, которая начиная с 2014-2015 годов добилась значительного прогресса в том, что касается цифровой сферы. Цифровое правительство не может достигнуть успеха без сильного лидерства и в Казахстане оно есть и теперь важно не останавливаться, – отметил он.

**Президент консалтинговой компании Richard Kerby Ричард Керби** считает, что Казахстан вполне может претендовать на звание лидера цифровизации в своем регионе. Он отметил, что лично премьер-министр продвигает проект «Цифровой Казахстан». По его мнению, страна может делиться своим опытом уже и с другими государствами.

Вице-министры, министры очень хорошо понимают значимость IT, знают, как реализовать эти проекты, как использовать IT и его преимущества. Уже сейчас правительство Казахстана продумывает стратегию развития технологии искусственного интеллекта, думает над тем, как можно использовать облачные технологии. Т.е. каждый шаг – здесь это правильный шаг, – сказал эксперт.

Казахстанское правительство демонстрирует отличное умение управлять процессом цифровизации, подчеркнула **Тициана Бонапаче, директор отдела ИКТ и уменьшения скорости бедствий Экономической и социальной комиссии для Азии и Тихого океана**. Несмотря на огромную территорию и высокую стоимость прокладки оптоволоконного кабеля, стране удалось предоставить населению широкополосный интернет с доступной ценой. Это большой вызов для Казахстана.

Казахстан очень большая страна с небольшой плотностью населения, поэтому провести интернет во все уголки государства по оптоволоконному кабелю – это большой вызов, и правительству Казахстана в этом направлении удалось добиться больших успехов, – считает она.

Ее слова подтверждает статистика Международного союза электросвязи: Казахстан имеет самый высокий уровень проникновения подвижной широкополосной связи и предлагает самую низкую цену за гигабайт интернета из всех стран СНГ.

Модель предоставления госуслуг Казахстана можно использовать и другим странам, подчеркнул **руководитель управления электронного правительства ООН Акуаро Винченсо** во время визита в промо-ЦОН и ситуационный центр госкорпорации «Правительство для граждан».

Зачастую вы очень скромны, хотя работу вашего цифрового правительства можно ставить всем в пример и даже можно было бы организовывать туры, чтобы иностранные специалисты могли увидеть, как строится цифровое государство и как предоставляют услуги в Казахстане.

Говоря о развитии цифровых услуг, могу сказать, что Казахстан – страна с большим будущим.

Он добавил, что Казахстан занял высокие позиции в рейтинге е-правительства, готов стать одним из лидеров в мире по цифровому правительству и инновациям и может сыграть ключевую роль в этом секторе (*Международные эксперты оценили электронное правительство Казахстана // <https://www.zakon.kz/5005534-mezhdunarodnye-eksperty-otsenili.html>. – 2020. – 03.02).*



## **Новітня бібліографія зарубіжних та вітчизняних досліджень з проблематики електронного урядування**

*Алибаева Г. А., Малиновский В. А.* Де-юре, де-факто и де-цифро: объединить усилия на пользу дела и избежать противоречий // Конституционное и муниципальное право. – 2020. – № 1. – С. 73-77. В предлагаемой статье обсуждаются отдельные аспекты темы, поднятой на международной научной конференции в апреле 2019 г. на Юридическом факультете Московского государственного университета (МГУ) имени М.В. Ломоносова. Внимание читателей сосредоточено на конституционно-правовых вопросах, возникающих в области цифровизации жизни общества в связи с развитием концепции «электронного правительства», переходом в электронный формат деятельности центральных и местных государственных органов.

*Андрійчук Р. Б.* Проблематика застосування електронного документообігу у сфері оподаткування // Управління публічними фінансами та проблеми забезпечення національної економічної безпеки: збірник тез Податкового конгресу (м. Ірпінь, 12 грудня 2019 р.). – Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. – С. 408-411.

*Асеева А.* Переваги та недоліки упровадження електронного урядування на місцевому рівні // Інноваційний розвиток і підвищення рівня спроможності об'єднаних територіальних громад: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 30 жовтня – 29 листопада 2019 р. / за заг. ред. І.А. Чикаренко. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. – С. 23-26. Електронне урядування як форма організації публічного управління є одним з інструментів розвитку інформаційного суспільства, що забезпечує підвищення ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування, дієвість якого підтверджується успішним досвідом країн – лідерів із реалізації механізмів електронного урядування. Цей спосіб організації державного управління дозволяє громадянам, бізнесу та некомерційним організаціям звертатися до органів публічної влади у віддалений спосіб та в режимі реального часу, отже суттєво спрощує та підвищує ефективність процесу комунікації між даними суб'єктами.

*Головачук Н. М.* До питання електронного урядування в Україні // Формування сучасної наукової думки: матеріали міжнародної наукової конференції, 31 січня, 2020 рік. – Кропивницький, Україна: МЦНД. – С. 173-174. В умовах інформаційного суспільства система державного управління України не відповідає її потребам. Євроінтеграційні прагнення України передбачають нову форму взаємодії влади і суспільства шляхом впровадження електронного урядування.

*Джордано Д. О., Понявина М. Б.* Электронное правительство и цифровое государство // Вести Научных Достижений. Бухгалтерский учет, анализ и аудит. – 2020. – № 2. – С. 74-80. Статья посвящена опыту внедрения электронного правительства (ЭП) в России и зарубежных странах. Под электронным правительством

понимается предоставление гражданам и бизнесу набора государственных услуг посредством Интернета, сводя личное взаимодействие людей с органами власти к минимуму. В статье рассмотрены основные теоретические моменты, касающиеся электронного правительства. Описаны концепции внедрения ЭП в различных странах в сравнении с российской практикой, а также ключевые показатели, которые были достигнуты к моменту исследования.

*Еременко А. Н.* Электронное правительство» как средство модернизации государственного управления // Социальная работа: современные проблемы и технологи. – 2020. – № 1. – С. 97-104. В статье рассматривается понятие «электронное правительство» как средство модернизации государственного управления. Показана актуальность его создания, а также те виды услуг, которые оно помогает оказать. Автор подчеркивает, что организатором формирования информационного общества и системы «электронного правительства» является государство, где «электронное правительство» – это электронное взаимодействие между правительством и народом.

*Котух Є. В.* Електронне урядування як нова парадигма публічного управління. Інвестиції: практика та досвід. – 2020. – № 3. – С. 122–127. У статті сконцентровано увагу на електронне врядування як на нову парадигму публічного управління, оскільки електронне врядування не лише кардинально змінює і переосмислює взаємодію між органами влади та іншими суспільними стейкхолдерами, а й запроваджує новий спосіб координації, планування, формулювання та реалізації рішень і дій у публічному управлінні. Доведено, що оскільки електронне врядування представляє нові виклики довірі громадян до органів влади, тому необхідно забезпечити безпеку цифрових транзакцій та комунікацій; конфіденційність повинна бути захищена, а громадяни повинні мати можливість контролювати особисті дані та того, хто має доступ до них. Саме це дає підстави стверджувати, що кібербезпека є суспільним благом.

*Наместнік В. В., Павлов М. М.* Електронне, цифрове та smart-управління: сутність та співвідношення термінів // Вісник НАДУ. Серія «Державне управління». – 2020. – № 1. – С. 115-121. У статті здійснено аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових напрацювань для обґрунтування сутності, змісту та співвідношення понять: «електронне управління», «цифрове управління», «smart-управління». Встановлено відсутність єдиного наукового підходу до визначення вказаних понять, законодавчого закріплення, натомість спостерігається їх довільне трактування в окремих документах. Проаналізовано праці американських, німецьких, польських, португальських, іспанських, чеських, румунських науковців. Обґрунтовано, що різне трактування термінології насамперед є наслідком некоректного перекладу іншомовних термінів та калькування їх у нові українські дефініції. На основі проведеного аналізу запропоновано авторське визначення понять «електронне управління», «цифрове управління», «smart-управління» та окреслено їх співвідношення з огляду на еволюцію впровадження цифрових (інформаційно-комунікативних) технологій в діяльність органів публічної влади.

*Таран Є. І.* Трансформація компетентностей фахівців у галузі публічного управління та адміністрування в інформаційному суспільстві // Навчання публічних службовців: новітні тенденції та технології: матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 31 жовт. – 1 листоп. 2019 р.): у 2

т. / за заг. ред. А. П. Савкова, І. О. Дегтярьової. Київ: НАДУ, 2019. – Т. 1. – С. 230-233.

*Яковлева О. Г., Ткач Е. С.* Повышение качества предоставления электронных государственных услуг // Учет и контроль. – 2020. – № 2. – С. 50-56. Одним из основных направлений развития системы государственного управления является повышение качества предоставляемых государственных услуг, являющегося важным фактором повышения уровня и качества жизни граждан страны. В статье рассматривается понятие «государственной услуги» с позиции разных авторов, а также на базе действующего законодательства. Освящаются различные критерии классификации государственных услуг, представленных в современной научной литературе. В качестве основных показателей обозначены такие, как уровень удовлетворенности населения качеством предоставления госуслуг; доля граждан, использующих электронный формат получения госуслуги; доля граждан, имеющих доступ к получению госуслуг через МФЦ (многофункциональные центры). Выявлены и проанализированы недостатки в процессе предоставления электронных государственных услуг. Рассмотрены возможные мероприятия, направленные на их устранение.